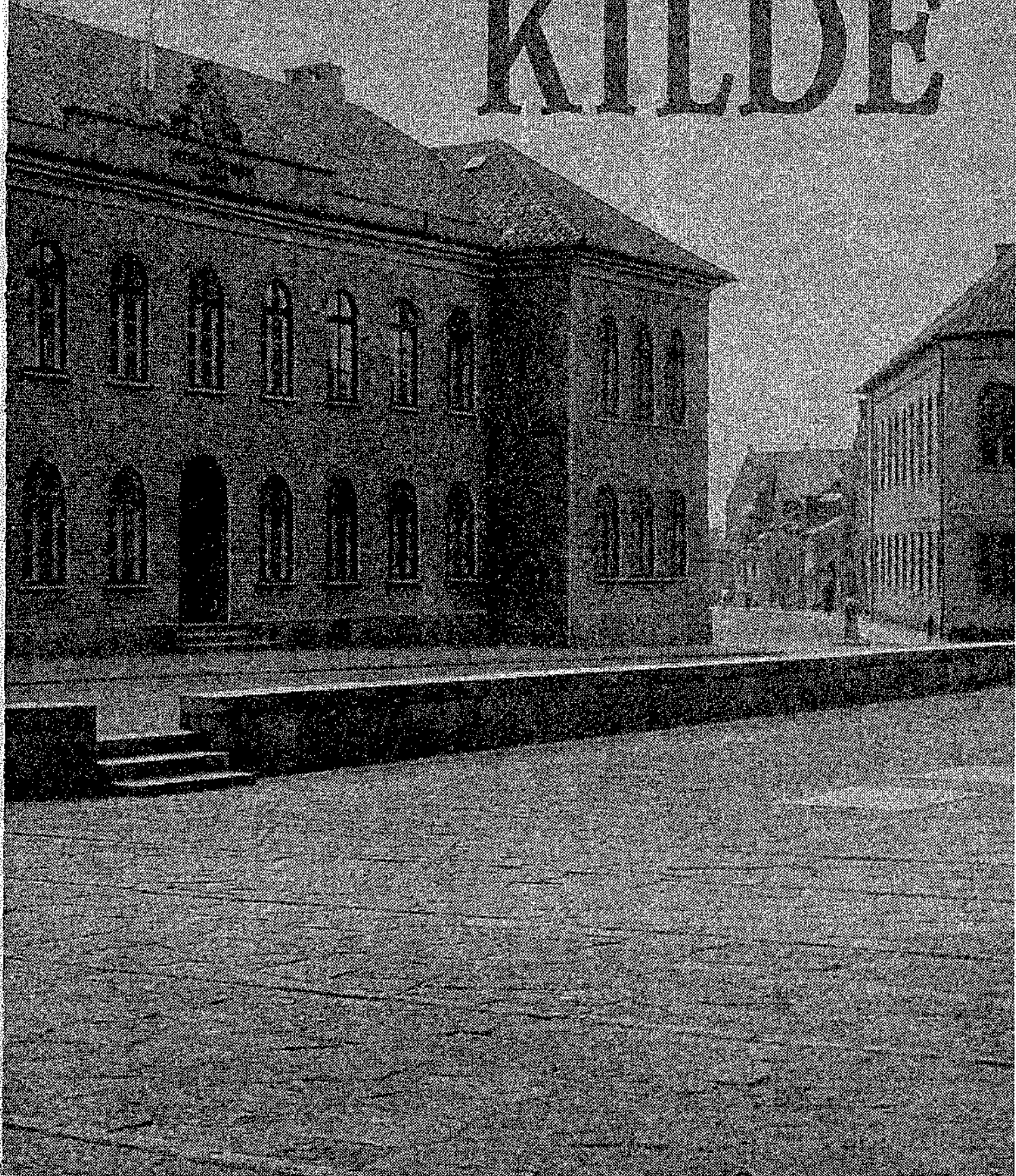

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 45 - OKTOBER - 1963

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 45 — OKTOBER — 1963

Skolens historie

Bestyrelsen havde drømt om at få dr. phil. Ada Bruhn-Hoffmeyers værk om Roskilde Katedralskoles historie ud i år, men det lykkes desværre ikke. Manuskriptet er som meddelt sidste år færdigt fra forfatterindens hånd, og satsen er nu ved at være klar i Christian Stigaards Bøgetrykkeri i Roskilde (ROARS KILDEs bogtrykker), men så er der korrekturlæsningen, der besværliggøres af forfatterindens ophold i Madrid, samt tilvejebringelse af billedmateriale og trykning og indbinding, så der er en god ende endnu, — og en dyr ende. Medlemmerne har været så venlige i 1962 sammen med kontingentet at skænke godt 2000 kroner til værkets fremstilling, og det siger bestyrelsen hjertelig tak for. Der er nu ca. 15.000 kroner til disposition for formålet, og det vil dække udgifterne til sats og korrek-

tur, men det er langt fra nok. Bogen skulle gerne kunne sælges til en overkommelig pris. Vi appellerer derfor igen i år til voré godt 1100 medlemmer om at afbetale taknemmelighedsgæld til deres gamle skole ved efter eyne at supplere det rørende billige kontingent med et ekstra bidrag til løsning af den store opgave, der har stået på Roskildenser-Samfundets ønskeliste i mange år. Bestyrelsen finder, at foreningen selv bør klare udgifterne til værket i stedet for at tigge uvedkommende fonde og legater om støtte.

Så snart bogen foreligger, vil alle medlemmer få underretning herom, bilagt et bestillingskort.

For at stimulere interessen for bogen gives herunder et afsnit af værket ved benyttelse af stående sats.

Økonomiske forhold i Regensens dage:

Duebrødre kloster virkede altså ved siden af både den nye regens og de forskellige større og mindre penge- og naturalieuddelinger. Intet under, at disciplenes tal i disse år omkring og efter midten af det 17. århundrede steg kendeligt. Omkring 1655 var tilgangen til latinskolen stor. Omkring 1661 tales der om en „collega 6tæ classis“, hvilket vil sige, at skolen foruden de normale seks lektier havde en syvende som mesterlektie. Der blev da også i disse år indskrevet et betydeligt antal studerende fra Roskilde ved universitetet, — for året 1660 alene 31 studenter. Ganske vist var det ikke Roskilde by og nærmeste omegn, som præsterede alle disse studenter. De unge mennesker kom fra hele landet, fra Jylland og Fyn, men også fra

vore nabolande. En del nordmænd fandtes ved skolen. Selv svenskerne søgte dertil. Skønt vi ved *Roskildefreden* i 1658 havde mistet de skånske provinser, kom ikke så helt få studerende derfra til Roskilde. Latinskolen havde altså stadig sit århundredgamle ry i behold. Endnu havde den ord for at være et lærdomssæde af rang. Desuden havde skolen nær tilknytning til universitetet. Byens beliggenhed var både god og praktisk. Vigtigst var måske de mange stipendier og den gode hjælp, som i denne periode ydedes de fattige studerende.

Det er ganske interessant at få at vide, hvorledes de disciple levede, som fik deres kost ved de milde stiftelser. Fra Duebrødre kloster har man bevaret en kostplan for året 1668 i forbindelse med en kontrakt mellem bestyrelsen og klostrets økonom. Denne udførlige plan er aftrykt i L. Engelstofts universitets og skoleannaler og er meget detaljeret. Den behandler bl. a. forstanderens rettigheder og forpligtelser, men giver tillige udførlige oplysninger om den mad, der til daglig og fest serveredes for de disciple, som var så heldige at få tildelt stipendium her. Maden er nøje fastlagt for hver dag i ugen og for festdagene, men dog således, at det står forstanderen frit at bytte om på retterne og skifte, hvis han mener det nødvendigt eller praktisk. Kostplanen indledes med søndagsmaden, som består af kål og flæsk til middag, boghvedegrød og oksekød om aftenen. Ellers er det vælling og sild, byggrød og lammekød, ærter og gåsekød, melgrød og torsk, som står på de forskellige dages menukort. På festdage skal der serveres et godt fad saltmad, og brødet skal ikke være det daglige, men godt sigtebrød. Madvarerne må være gode og friske, og tilberedningen ordentlig. Kødets skal f. eks. være godt stegt eller kogt. Fordærvede varer må ikke anvendes. Og der må ikke gives disciplene grund til at klage over kosten. Det er forbudt at bære mad ud af huset. Bliver der noget til overs, skal nogle af de udenfor døren stående expectanter fra skolen tages ind til bespisning. Spisesalen skal holdes med lys og varme, og den må være ren og pæn. Bænke og borde skal vaskes to gange ugentlig, gulvet bestrøes med sand, og luften desinficeres og friskes op med røgen af brændt enebær.

I Christian IV's sidste årti og under Frederik III havde disciplene i Roskilde således i virkeligheden fået deres økonomiske kår væsentligt forbedret. Nu kunne disse atter måle sig med kårerne i Niels Hemmingsens og Niels Kaas' dage i slutningen af Frederik II's regeringstid. Regensen var en god hjælp, Duebrødre kloster fortsatte sin virksomhed til gavn for et stort antal disciple, og de mange uddelinger af penge, brød og klæder hjalp adskillige af de fattige skoledrenge. Hertil kom de indtægter, som løbedegnene havde i deres sognekirker. Endelig var der de mange accidenser, som indkom til både rektor, hørere og disciple, ved disciplene deltagelse i sådanne kirkelige handlinger som begravelser, bryllupper og barnedåb.

Ada Bruhn-Hoffmeyer.

Kleines Fenster zwei

Da jeg langt fra Danmark hørte om lektor Ingerslevs død, var det, som om meddelelsen åbnede et vindue til fortiden. Jeg mindes den dag for længe siden, da vi sad i 2. mellem b og spændt ventede på, hvem vi skulle have som lærer i tysk. Og vi vandt den store gevinst, da døren gik op, og lektor Ingerslev skridtede ind med sin seje sømandsgang. Han plantede sig på katederet, og der beholdt vi ham, lige til vi satte de hvide studentehuer på.

Om han lykønskede os på tysk, husker jeg ikke, men jeg ved, at han lige fra den første time snakkede tysk med os. Han sørgede for, at det tyske sprog blev en levende virkelighed og ikke bare en automatisk opremsning af gløser og grammatik. Han var en streng lærer, der forlangte, at vi selv skulle slås med syntaksen og få den til at sidde fast, og han havde ingen tålmodighed med de træge og de dovne. Hvad skulle de i en lærd skole?

Men den interesserede og ivrige elev lånte denne gudbenådede pædagog sin inspirationsvinger. Vi skulle lære noget, og det var ikke gjort med bare at få det tyske til at flyde på tungen. Vi skulle også lære den vanskelige kunst at leve og leve sundt. I den anledning fik jeg allerede i den første time tildelt et ansvarsfuldt æreshverv. Jeg blev udnævnt til vogteren af „*Kleines Fenster Zwei*“ og med titlen fulgte pligten til at springe op og åbne vedkommende vindue, når kommandoen lød.

Vi fik en masse at vide om frisk luft og sund livsførelse, og som børn syntes vi selvfølgelig sommetider, han var lidt sær. Men det syntes vi ikke som voksne, da vi så, hvordan hans uopslidelige ungdom beviste hans teorier. Han blev gammel uden at ældes, og aldrig har en pensioneret pædagog været mere aktiv. Da jeg kort før hans 80-års fødselsdag ringede til ham for at få et interview, beklagede han, at han havde så travlt, at han ikke kunne afse tid til en længere samtale.

Filologen Dr. Ingerslev, der fik sin doktorgrad ved Oslos Universitet, debuterede i en sen alder som romanforfatter med bogen „Jyde-

Lektor, dr. phil. Frederik Ingerslev

saga“, der førte ham tilbage til den jydsk barndom i Thy. Men mange rejser førte ham også til Tyskland, og han fortalte os, at da en engang stod ved Goethes grav følte han, at hans taknemlighedsgæld til den geniale tyske digter var så stor, at han måtte have luft for den. Derfor skrev han en takkeskrivelse og stak den ind under Goethes gravsten.

Det huskede jeg, da jeg hørte, at lektor Ingerslev var død, og jeg fik lyst til at skrive en tak til en uforglemmelig gammel lærer og følge hans eksempel ved at stikke den under hans gravsten.

En hyldest skrevet på tysk med tak og hilsen fra „*Kleines Fenster Zwei*“.

Jørgen Andersen-Rosendal.

Den nye gymnasiereordning

Rektor Tolderlund-Hansen udtaler sig om nyordningen.

— Generelt kan man sige, at nyordningen er et bevidst forsøg på at skabe større samarbejde mellem fagene, større mellemfolkelig forståelse og større muligheder for på enkelte punkter at gå i dybden.

— Gymnasiet har i tidens løb måttet tilpasses den udvikling, der er sket inden for videnskaben og i samfundet. Det må naturligvis stadig ske, om skolen skal blive et virkelig levende element i de unges udvikling.

En vis tilpasning har allerede fundet sted under den gamle ordning. En hel del af, hvad der er nedfældet i den nye, har været på vej. Der har mange steder været eksperimenteret med nye undervisningsformer og nyt stof. En del af det, der nu er sat på papiret i den kongelige anordning og undervisningsministeriets cirkulære, virker ikke så overraskende for

os, der har stået i arbejdet. Det svarer til, hvad vi i stigende grad har praktiseret.

— Fra mine egne fag kan jeg nævne, at i dansk er den selvstændige undervisning i grammatik og sprog svundet ind. I stedet har vi søgt at lade de sproglige discipliner indgå som naturligt element i arbejdet med tolkning af litteratur og i øvelser med stilskrivning. Den tendens fremmes stærkt af de nye bestemmelser. Også ønsket om, at der skal læses flere hele værker, ikke blot brudstykker, har været mærkbart de sidste år. Desuden udvides adgangen til at læse fremmed litteratur i oversættelse.

I religion var undervisning i de ikke-kristne religioner overhovedet ikke nævnt i ordningen af 1903. Men dette stof har været behandlet i adskillige år de fleste steder. Nu får det sin faste plads i undervisningen. Den nye ordning lægger mere end den gamle vægt på tekstlæsning, ikke mindst fra Gamle og Ny Testamente. Også det imødekommer og viderefører praksis. I religion har vi ganske naturligt også beskæftiget os med idéer. Det kommer der mere bund i, nu da vi har den fælles idéhistoriske fremstilling at knytte dem til.

Som det er i disse fag, er det i alle de andre. Overalt er der sket en grundig gennemgang og ajourføring af bestemmelserne. Meget har været på vej. Derfor tror jeg, at det nye vil blive mere en evolution end en revolution.

Ifølge den nye ordning kan elever komme i gymnasiet direkte fra 2. real. Fra

Rektor G. Tolderlund-Hansen ved en mosaik af billedbyggerinden Gudrun Lauesen. Kunstværket er en gave til skolen fra Roskilde Katedralskoles venner.

forskellig side har man næret frygt for, at såvel de afleverende skoler som forældre og elever skulle fristes til at udsætte optagelsen i gymnasiet til efter bestået realeksamen, altså efter ti års skolegang. Det er betænkeligt, hvis det skulle blive almindeligt, for studenterne bliver på den måde omkring 20 år, før de kan gå i gang med deres fagstudium. De bliver gamle, før samfundet kan få nytte af dem.

Jeg har dog ikke indtryk af, at den nævnte tendens spiller nogen rolle på Roskilde-egnen.

Til trods for, at Køge gymnasium nu er i gang og aflaster os for området dernede, har vi ikke mærket nogen synderlig nedgang i antallet af 1. g-elever. Vi havde, da presset for et par år siden var stærkest, ca. 175 elever i 1. g. I år får vi ca. 167, fordelt med 79 sproglige i tre klasser og 88 matematikere i fire klasser.

Som det ses af tallene, er der sket det morsomme, at tilgangen til de sproglige klasser øges, så der snart er lige mange sproglige og matematikere.

Det kan skyldes, at de sproglige elever efter den nye ordning får så megen matematik, at de kan slippe for de tillægsprøver i dette fag, som i øjeblikket i en række studier kræves af sproglige studenter.

Det kan også skyldes de ændringer, der er sket med matematikundervisningen på den matematiske linje. De er ret betydelige, og det kan vist ikke undgås, at der under den nye ordning vil blive stillet større krav til elevernes teoretiske evner og matematiske begavelse, end tilfældet var tidligere. Det kan vel tænkes, at nogle elever, som har følt, at de ikke var udprægede matematikere, har valgt den sproglige linje.

Det kan man kun glæde sig over. Hensigten med at give de sproglige elever matematikundervisning var bl. a. at styrke den sproglige linje, og hvis vore tal er retningsgivende, må man tro, at det vil ske.

De sproglige elever får både i 1. og 2. g tre ugentlige matematiktimer, hvorefter de skal aflægge prøve. Klarer de den tilfredsstillende, vil den formentlig blive anerkendt ved en række studier, hvor der kræves en vis indsigt i matematik, f. eks. læge- og tandlægestudiet.

Disse matematiktimer har naturligvis ikke kunnet indføres, uden at der blev taget timer fra andre fag. Engelsk og tysk har måttet afgive en time hver i 1. g, latin en time i 2. g og gymnastik en time i alle klasser.

Der er i øvrigt ændringer i alle fag. Lad mig nævne, at i engelsk er læsning af amerikanske tekster gjort obligatorisk. I latin læses et mindre pensum, men man vil kunne fordybe sig virkelig i en række af stoffets sproglige og kulturelle problemer. Da den klassisk-sproglige gren først kan påbegyndes i 2. g, har man også her måttet skære pensum ned i græsk. Til gengæld vil man læse nogle værker i oversættelse.

I fysik på matematisk linje er elevøvelsernes antal indskrænket, og der er indført opgaverregning. Som noget meget væsentligt må nævnes, at undervisningen i engelsk — eller tysk — for alle matematikeres vedkommende er øget næsten til det dobbelte.

Og så skal vi jo for første gang til at undervise i russisk. Faget kan både af sproglige og matematikere vælges i stedet for fransk, og på Roskilde Katedralskole starter et hold på 17—18 elever, de fleste matematikere, kun et par sproglige. Lærerproblemet var heldigvis løst på forhånd, idet en af vore kolleger har universitetsuddannelse i faget; det er ellers svært at få russisk-lærere i dag. Og lad mig tilføje som et lille kuriosum, at det har været nødvendigt for os at anskaffe en skrivemaskine med russisk alfabet.

Nyordningens store problemer vil i øvrigt ikke melde sig i 1. g, hvor vi kun arbejder med de to linjer. Langt værre bliver det, når de nye 1. g'er til næste år skal fordeles på forskellige grene. Heldigvis får vi lov til at vokse i tøjet.

De planlagte samfundslinjer skal ikke oprettes nogen steder før 1967, da der først skal uddannes lærere til dem.

Så vi må regne med, at de sproglige til næste sommer skal vælge mellem en nysproglig og en klassisksproglig gren, matematikerne mellem en matematisk-fysisk og en naturfaglig gren.

De nysproglige elever, og kun dem, håber vi til næste år desuden at kunne tilbyde en linje, som rigtigst benævnes musikspeciale. Vi har i sommer måttet indrette et nyt musikværelse ved siden af det allerede eksisterende i Bondetinget 1, og her vil man kunne undervise eventuelle musikspecialister.

For matematikerne ønsket vi meget til næste år at kunne oprette en naturfaglig gren. Det forudsætter en væsentlig ændring i naturfagslokalerne med indretning af et biologisk laboratorium. Vi forhandler netop med ministeriet om det og er i færd med at udarbejde et projekt.

På normaltimeplanen er der afsat en ugentlig fællestime i 2. og 3. g. Dette er en nyskabelse.

Disse timer er tænkt som åndehuller i den stærkt fagbetonede undervisning. De vil kunne benyttes dels til foredrag og oplæsninger, koncerter m. v. med det formål at orientere eleverne om nye perspektiver i videnskab og kunst eller give dem kunstneriske oplevelser. De fleste af timerne vil dog blive brugt til studiekredse, sammensat af deltagere fra forskellige klasser og ledede af en lærer.

Det er tanken, at man her skal kunne imødekomme elevens særlige interesser, f. eks. i retning af kunsthistorie, moderne litteratur, specielle naturvidenskabelige spørgsmål eller andre emner, som ikke behandles i den almindelige undervisning, eller som behandles for summarisk. Deltagelsen i fællesarrangementerne er obligatorisk, mens deltagelse i studiekredse er frivillig.

En anden interessant nydannelse er indførelse af den disciplin, man har givet betegnelsen idéhistorie. Ud fra den opfattelse, at det ved en så broget og man-

geartet undervisning som gymnasiets kan være vanskeligt for eleverne at få fat på hovedlinjerne, at se sammenhængen mellem stof, som gennemgås i forskellige fag og på forskellig tid, har man besluttet, at alle elever i gymnasiet skal have udleveret en bog, som på 300—400 sider giver en fremstilling af de vigtigste idéer i vor kultur.

Det pålægges eleverne at læse bogen, men der er ikke til gennemgang af den afsat særlige timer, ingen speciel lærer har ansvar for, at det sker, og der vil ikke gennem nogen særlig prøve ved eksamen blive ført kontrol med, at det er sket. Men alle lærere opfordres til i deres undervisning, hvor det falder naturligt, at inddrage idéhistorien i deres undervisning, henviser eleverne til den, gennemgå flere eller færre afsnit som baggrund for det læsestof, de beskæftiger sig med, i det hele taget hjælpe med til, at idéhistorien bliver en rød tråd i undervisningen, et middel til at kitte stof fra de forskellige fagområder sammen, så der for eleverne i højere grad end hidtil kommer en helhed ud af det.

— Med hensyn til pladsspørgsmålet på Roskilde Katedralskole, så ligger det sådan, at vi kan være her, fordi vi skal være her. Men jeg mener ikke, at vi kan være her på fuldt forsvarlig måde.

Til næste år, hvor den større forgrening i 2. g sætter ind, bliver problemerne større. Jeg kan ikke overskue, hvordan vi skal klare dem, — og da slet ikke, hvis tilgangen fra kommunen og det nærmere opland øges, som det er sket de sidste år.

Derfor håber jeg oprigtigt, at vi ikke i ret mange år skal vente på den nye skole. Det ligger tungt med den i øjeblikket.

Til gengæld skal det siges, at ministeriet viser stor vilje til at hjælpe os i den foreliggende situation. Vi har således i år fået 11.190 kr. til ekstra vedligeholdelse af bygningerne. De skal jo også bruges fremover, hvad enten det bliver kommunen eller staten, der over-

tager dem. Endvidere har vi fået 21.155 kr. til det nye musikværelse i Bondetinget.

Som sagt, forholdene på Katedralskolen er langt fra ideelle. Vi klarer os så

godt, vi kan og håber, at der snart på en eller anden måde kan komme en løsning på vore problemer. Vi ville jo helst give den nye ordning de bedst mulige betingelser allerede fra starten.

Den nye karakterskala

Til orientering for forældre med skolesøgende børn og andre interesserede oplyser rektor:

I februar udsendte undervisningsministeriet bekendtgørelse og cirkulære om indførelse af en ny karakterskala. Da den skal anvendes i de nuværende 1. og 2. g.-klasser, tog vi den i brug på disse klassetrin ved karaktergivning i marts.

Det er en ren talskala, der skal anvendes på følgende måde:

13. Gives for den usædvanlig selvstændige og udmærkede præstation.
11. Gives for den udmærkede og selvstændige præstation.
10. Gives for den udmærkede, men noget rutineprægede præstation.
9. Gives for den gode præstation, der ligger lidt over middel.
8. Gives for den middelhøje præstation.
7. Gives for den ret jævne præstation, der ligger lidt under middel.
6. Gives for den noget usikre, men nogenlunde tilfredsstillende præstation.

5. Gives for den usikre og ikke tilfredsstillende præstation.

3. Gives for den meget usikre, meget mangelfulde og utilfredsstillende præstation.

0. Gives for den helt uantagelige præstation.

For at bestå student- eller realeksamen kræves — såvel i års- som eksamenskarakter — at gennemsnittet er 5,5, og at summen af de to laveste karakterer plus gennemsnittet af de øvrige karakterer er mindst 13.

Det vil siges, at hvis en elev af 12 karakterer har to 3-taller, skal gennemsnittet af de øvrige karakterer være 7; har han tre 3-taller, skal gennemsnittet af de øvrige op på 7,4, og har han fire 3-taller, skal gennemsnittet af resten være 8. Det vil måske være svært at præstere, men det er vel også et spørgsmål, om man skal kunne bestå, når man fire steder har leveret en meget usikker, meget mangelfuld og utilfredsstillende præstation.

Et 0 vil formentlig forekomme sjældent. Gives det, bør det være svært at bestå. Modsat åbner den nye skala mulighed for at belønne fremragende præstationer, så det virkelige skæpper. Hidtil var det kun nedad, intervallerne øgedes, og det skete med stormskridt.

Vigtige oplysninger

for medlemmer og jubilarer!

Roskildenser-Samfundet har ikke forhøjet sit kontingent siden 1946, og det må vist siges at være flot, når man betænker, hvor meget henholdsvis 10 og 5 kroner er faldet i værdi på disse 17 år. Endnu flottere er det, at kontingentet heller ikke foreslås forhøjet i år. Medlemstallet, der nu er ca. 1100, skulle gerne fastholdes og helst stige. Da imidlertid året 1962—63 slutter med et underskud på ca. 1800 kroner, må der gøres noget, og i stedet for at sætte indtægterne op, har bestyrelsen valgt at sætte udgifterne ned, og det må da være al ære værd.

Årsagen til underskuddet er hovedsagelig udgiften til stiftelses- og jubilarfesten, der i 1962 kostede næsten 4000 kr., og så stor en udgift kan foreningen ikke bære i længden. For nogle år siden vedtog bestyrelsen at lade 25-års jubilarerne selv betale deres kuvert, og da tilslutningen til festerne ikke er blevet mindre af den grund, har vi nu — tvunget af nødvendigheden — udvidet denne bestemmelse til at gælde samtlige jubilarer, — også fordi holdene bliver større og større.

Hvis jubilarerne, der i tidens løb har været foreningens gæster, i stor stil havde indmeldt sig, ville sagen måske have stillet sig anderledes, men det har de desværre ikke. Bestyrelsen mener desuden, at når foreningen fremskaffer jubilarenes adresser (og dette arbejde er meget betydeligt), sender indbydelser ud, organiserer festen og betaler musik, sange m. v., kan ingen med rimelighed forlange mere af den. Hvad den enkelte nyder, må han eller hun selv klare. Ellers går Roskildenser-Samfundet fallit. Skolen har i år dimitteret 170, og denne har bliver jo engang til jubilarer.

★

Kontingentet er som nævnt kun 10 kr. årligt, endda kun 5 kr. de første 8 år efter

afgang fra skolen. Medlemmerne bedes indtrængende snarest belejligt benytte det indlagte indbetalingskort efter dets bestemmelse. De, der måtte føle lyst og trang, har mulighed for samtidig at sende et bidrag til studie- og uddannelsesfonden eller til fonden vedr. værket om skolens historie. Endnu i år anbefales det at tænke varmest på sidstnævnte fond (jfr. artiklen: Skolens historie).

Selv om kontingentet er lavt, er det alligevel såre besværligt at trække den sidste ende i land. De 75 % af medlemmerne benytter indbetalingskortet, men resten må rykkes med et brev og et nyt indbetalingskort. Det får de næste 15 % til at betale. De sidste 10 % får så en opkrævning med portotillæg, og af dem betaler ca. halvdelen. Tilbage bliver 5 %, der slettes som medlemmer — med sorg.

Kære medlemmer! Gør venligst livet lidt lettere for bestyrelsen. Betal kontingentet nu. Jubilarerne bliver automatisk medlemmer ved at indsende 10 kr..

★

Sluttelig erindret medlemmerne om stiftelses- og jubilarfesten

Lørdag den 2. november kl. 18

på hotel Prinsen, hvortil tilmelding endnu kan nås ved opringning til Prinsens portier, telf. Roskilde 10. Sidste dag onsdag den 30. oktober. Hotel Prinsen er jo foreningens stamcafé, og direktør Jacobsen er særdeles kulant, når han tilbyder en fin middag med vine, kaffe og betjening for 40 kroner. Det er faktisk uhyre billigt. Kuvertprisen ved den store fællesfest for hele landet i København ligger i et helt andet prislæg.

Vi synes, at festen bliver finere, og véd, at den bliver morsommere, når alle nyder det samme. Hertil kommer, at de mange privatbestillinger på drikkevarer ved bordet forsin-

ker og besværliggør både servering og betaling, foruden at regningen som regel løber op i skyerne. Bestyrelsen mener derfor, at alle står sig ved at betale en fast kuvertpris.

Da jubilarene altid møder i festdragt, synes bestyrelsen, at alle deltagerne bør gøre det, også fordi festdragt nu engang sætter feststemning. Mangel af kjole eller smoking skal naturligvis ikke afholde nogen fra at deltage. Alle er lige velkomne. Derfor har vi også på indbydelsen skrevet: kjole, smoking, mørkt tøj.

Det er vort håb, at medlemmerne vil glemme hverdagens besværligheder for en stund

for at slappe af i gamle skolekammeraters uforlignelige selskab. Sæt dem stævne.

Mød om muligt allerede til generalforsamlingen på skolen kl. 14,30. Bagefter er der lejlighed til en rundgang under rektor førerskab.

P. b. v.

Hans Rønø,
formand.

P. S. Roskildenser-Samfundets adresse er Store Gråbrødrestræde 12, Roskilde. Ved enhver henvendelse bedes afgangsåt venligst meddelt.

Roskildenser-Samfundets bestyrelsesmedlemmer

Kirkegårdsinspektør Hans Rønø, formand, st. 1922, Gråbrødrestræde 12, Roskilde. (Roskilde 224).

Teaterinspektør Holger Rørdam, æresformand, st. 1912, Bakkevej 10, København F. (Go. 2002).

Landsretssagfører Børge Svarre Nielsen, næstformand, lånesager, st. 1925, Dronning Margrethesvej 45, Roskilde. (Roskilde 484).

Ekspeditionssekretær, cand. jur. Birthe Juul, sekretær, st. 1938, Classensgade 19 a, København Ø. (Øb. 9973).

Lektor Svend Johannsen, lånesager, Allehelgensgade 13, Roskilde. (Roskilde 1445).

Musikpædagog Carina Andersen-Rosendal, redaktør, r. 1925, Vesterbrogade 71, København V. (Hi. 2586).

Advokatfuldmægtig, cand. jur. Mogens Røest-Hansen, st. 1951, „Højjerghus“, Kernerup pr. Roskilde. (Lindenberg 43).

Fru Grethe Sieck, st. 1940, Arendalsgade 1, København Ø. (Øb. 9101).

Assurandør Erik Carstensen, r. 1935, Klostervej 21, Roskilde. (Roskilde 2502).

Stud. jur. Sven Johansen, st. 1960, Lindevej 8, Roskilde. (Roskilde 2932).

Cand. polit Ole Andresen, st. 1956, Lindevej 28, Taastrup. (99 03 89).

Stud. polyt Niels Felding, st. 1962, Frederiksborgvej 206, Roskilde. (Roskilde 2896).

KLODS HANS

og hans brødre . .

Lektor Bybergs tale til
realisterne ved rusfesten på
hotel Roar den 22. juni 1963.

Det, jeg benytter som udgangspunkt for min tale til jer, kan måske synes lidt underligt. Jeg har været klasselærer for jer, og i går var klassen så venlig at aflægge mig et besøg. Ved den lejlighed sagde en af pigerne: Det er synd for realisterne, at der ikke er nogen, som gør rigtig støds af dem. — Sådán har I måske følt det, men det har jeres lærere i hvert fald ikke. I har stået vores hjerte nær, for det er vel sådan, at man føler mest for „de små“.

Selv om I har følt jer oversete, er der hertil at sige, at det nemt kan komme til at gå som i eventyret om Askepot, at det bliver den oversete, der vinder prinsen og kongeriget. Eller vi kan tage vort udgangspunkt fra et andet kendt eventyr, nemlig Klods-Hans. Her fortælles om tre brødre, hvoraf den ene kunne hele det latinske leksikon udenad (det må være vore sproglige studenter), og den anden havde gjort sig bekendt med alle lavsartiklerne og med, hvad hver oldermænd måtte vide (det er matematikerne), og endelig var der den tredje brøder, men ham var der ingen, der regnede med, for han havde ikke sådan lærdom som de, og ham kaldte de bare Klods-Hans, og det må være jer.

Så ved I, hvordan det gik. De to meget belæste brødre dumpede til prøverne, da det gjaldt om at vinde prinsessen, mens Klods-Hans med sin sunde, jordbundne fornuft og sin kvikke hjerne, blev konge, fik en kone og en krone og sad på en trone.

Men det at vinde kongeriget og prinsessen betyder efter min mening slet ikke, at I kun skal forsøge at skrabe så store materielle fordele som muligt til

jer. Et sted i Sokrates' forsvarstale belærer han sine tilhørere om, at bravhed og dygtighed ikke kommer af penge, men at tværtimod penge og andre goder kommer af bravhed og dygtighed.

I har været brave og dygtige elever, der har nået det mål, I foreløbig har sat jer, men hvordan det videre vil gå jer, står helt til jer selv. På jeres situation passer Anders Sørensen Vedels ord til Arild Huitfeldt: Tiderne skifter, menneskenes tankesæt og sindelag skifter, men enhver har sin gerning at gøre og sin ære at høste.

Det er en rig og spændende verden, der nu står jer åben. Den tekniske udvikling går fremad med stormskridt, omkring vor klode flintrer kosmonaut og kosmonette; vi lever sandelig i fartens tidsalder. Det minder mig om et græk, jeg fornylig har læst. Det hed sådan: Giv tid, giv tid. Dagene iler og ugerne går — og de allersom ubehændigste — skynder sig sådan, at alt hvad de når — er det allersom unødvendigste.

Mit råd til jer på dette punkt er: giv jer tid til fordybelse, jag ikke fra det ene til det andet, il langsomt, som kejser Augustus sagde. Se jer godt for, før I bliver for fast og for tidligt forankrede til et bestemt mønster. Vælg selv og tag et personligt standpunkt efter en grundig overvejelse.

Lad altid medmenneskets tarv stå jer for øje og søg ikke udelukkende jeres eget. Glem aldrig at foragte uretten og vær imod enhver forskelsbehandling menneskene imellem. Så vil I være i overensstemmelse med det bedste i vor kulturarv, og I vil have mulighed for at leve et rigt menneskeliv.

Roskilde Katedralskoles fane

- 40 år i 1964

Den 27. juni 1924 blev skolens nuværende fane indviet ved en højtidelighed i forbindelse med den årlige translokation. Da dette nu ligger 40 år tilbage og således kun erindres af de ældre årgange af Roskildenser-Samfundets medlemmer, er der anledning til at opfriske de tildragelser, der førte til, at skolen fik en ny fane, og tillige lejlighed til at minde de mennesker, der dels gjorde anskaffelsen mulig og dels forestod udsmykningen af fanedugen, som vi alle kender.

Skolen havde i nogle år haft en mindre fane, som vist nok var blevet skænket for midler, der blev tilovers ved opløsningen af en „Ikke-Ryger Forening“, der eksisterede ved skolen omkr. 1918. Denne fane medførtes naturligvis på den årlige skoleskovtur 1923, der gik til Langtved Færgetro; den vejede fra den forreste af de lastbiler, hvorpå man efter datidens mode blev transporteret — dog kun indtil man passerede viadukten under den daværende Frederikssund—Ringsted bane. Højden her var for lille, og fanestangen var uhjælpelig knækket.

Ved skovtursfrokosten drøftede man mulighederne for at skaffe midler til en helt ny fane af et mere præsentabelt format, og adjunkt A. Werner, der var bestyrelsesmedlem i Roskildenser-Samfundet, gav tilsagn om, at man herfra ville stille et beløb til rådighed. Resten skaffede skolen selv på forskellig vis, bl. a. indkom der et pænt overskud ved en gymnastikopvisning, hvori deltog et drengehold under ledelse af adjunkt Aage Knudsen, et pigehold under ledelse af fru Morthorst, samt det hold af mandlige elever fra 3. g., der under min ledelse havde repræsenteret skolen ved gymnasieskolernes landsgymnastikstævne i Århus i 1923. Her havde vi iøvrigt kunnet glæde os over de meget smukke faner, som især de sønderjyske skoler mødte frem med.

Efterhånden var man nået så vidt med fremskaffelsen af midlerne, at man kunne begynde at tænke på udførelsen. Arkitekt Carl Møller, skolens tegnelærer gennem en lang årrække, blev opfordret til at udskrive en konkurrence blandt eleverne fra 1. til 4. ml. om fanedugens udsmykning. Den vandtes af Poul Gehl-Madsen, 4. ml., og skolens håndarbejds lærerinde, adjunkt, frk. Charlotte Schiøtz påtog sig syningen heraf med hjælp af pigerne i 3. g.

I løbet af vinteren 1923/24 blev alt bragt i orden, således af indvielsen kunne finde sted ved translokationen d. 27. juni 1924.

Herom skriver Roskilde Dagblad: — Den smukke silkefane med Domkirkens silhuet blev under indvielsen holdt over katederet. Biskop Fønnesbech-Wulff slog det første søm i og talte ud fra ordene: „Opad mod det himmelske lys“; kammerherre Oxholm, Roskildenser-Samfundets formand, slog det andet søm i med en tale for Kongen, og rektor Boëtius talte ud fra ordene: „I skal fremad skue. Thi det er Eders kald, at skrive smukt den saga, som endnu vorde skal“ og sluttede: „For fædrelandet fæster jeg den sidste nagle — for Danmark, for vort genforenede land og folk“. Fanen hævedes, og de tilstedeværende, der stående havde overværet højtideligheden, sang „Der er et yndigt land“.

Således indviedes vor skoles fane for 40 år siden, og jeg vil slutte dette lille tilbageblik med at tilføje ønsket: Gid også i fremtiden Roskilde Katedralskoles fane, vort smukke danske flag, for hver enkelt elev må symbolisere alt det, der får os til at føle glæde og taknemmelighed over at være danske.

Vald. Jensen,

gymnastiklærer v. Roskilde Katedralskole
1919—1951.

Årets jubilarer

50-års jubilarer

Studerterne 1913, nyspr.

Sagfører, cand. jur. *A. H. Andersen*, Afg. v. døden.
Advokat *Kai Anger*, Holsted.
Fru *Ida Rosenlund*, f. *Christiansen*, Lyngbygårdsvej 19 A, Kgs. Lyngby.
Overlærer, fru *Ellen Søholt*, f. *Laurson*, Nørrebrogade 228, IV, Kbh. N.
Forfatteren, cand. polit. *Antonius Nielsen*, Solbakken 50, Holte.
Postfunktionær *Axel Nielsen*, Fælledvej 27, III, Roskilde.
Overtelegrafist *Ernst Nielsen*, Jømsborgvej 29, Hellerup.
Overlærer *Holger Nørregaard*, Sømarksvej 9, Hellerup.

Studerterne 1913, matem.

Kontorchef, cand. jur. *Verner Ammentorp*, V. Voldgade 6, København V.
Penš. personalechef *A. Guttorm*, Ahlmanns Allé 9, Hellerup.
Ingeniør *Knud Holger Christensen*, U. S. A.
Ingeniør *Svend Heegaard*. Afg. v. døden.
Statsaut. revisor *Ingvar Heje*, Torvegade 47, Kbh. K.
Ingeniør *Paul Hertel*. Afg. v. døden.
Landsretssagfører *Johns. Hobwy*, Vesterbro 42, Ålbørg.
Professor *Alex Langseth*. Afg. v. døden.
Stud. polyt. *J. Thorvald Jensen*. Afg. v. døden.
Kommunebogholder *Viggo Lauridsen*, Æbeløgade 39, Bogense.
Civilingeniør *Knud Meding*, N. Andersensvej 78, Hellerup.
Læge, fru *Karen Margrethe Schiøler*, f. *Norup*, Brønshøjvej 30, Brønshøj.
Direktør *Gregers Ove-Petersen*, Nyvej 1 A, Kbh. V.
Stud. med. *Hans Alfred Pedersen*. Afg. v. døden.
Fru *Margrethe Jørgensen*, f. *Pedersen*, Fynsgade 81, Kolding.

Realisterne 1913

Fru *Ellen Kidde*, f. *Biering*, Bukkeballevvej 27, Rungsted Kyst.
Kai Freitag, U. S. A.
Direktør *Georg Jerwin*, Nøddegangen 8, Holte.
Prokurist *Simon Holst*, Nørrebrogade 124, Kbh. N.
Valdemar Isak. Afg. v. døden.
Kommissær, fru *Ulla Schierbeck*, f. *Jensen*, Frederiksborgvej 44, Roskilde.
Fhv. stationsforstander *Kai Jørgensen*, Krogsgade 3 III, Kbh. Ø.
Fru *Emilie Pedersen*, f. *Kristensen*, Dalsgaard, Ørsted pr. Havdrup.
Direktør *Johannes Kristiansen*, Bogholderallé 75, Vanløse.
Musiklærerinde *Karen Sofie Laugesen*, Afg. v. døden.
Assurandør, oberstløjtnant *Ejvind Swane Lund*, Vesterbrogade 55 A, Kbh. V.
Grosserer *Tage Møller*, Vestervoldgade 90, Kbh. V.
Kontorchef *Carl Nielsen*, Landskronagade 4, Kbh. Ø.
Landmand *Kaj Nielsen-Flog*. Afg. v. døden.
Købmand *Albert Parliin*, Allehelgensgade 1, Roskilde.
Admiral *Erhard Quistgaard*, Osloplads 16, Kbh. Ø.
Fru *Ida Olsen*, f. *Rasmussen*. Alf. v. døden.
Maskinmester *Fritz P. Richter*, Buen 12, Kbh. F.
Proprietær *Johannes Ulrich*. Afg. v. døden.
Købmand *Ivan Wandel-Petersen*, Borup.
Overtrafikassistent *Carl Axel Vors*. Afg. v. døden.

40-års jubilarer

Studenterne 1923, nyspr.

Fru *Ellen Andersen*, f. *Hansen*, Canada.
Fru *Else Eriksen*, f. *Hansen*, Brangstrup pr. Ringe.
Fru *Elisabeth Faurholt*, f. *Kerstens*, Østerbrogade 120, Kbh. Ø.
Hofjægermester, greve *Frederik Knuth*, Knuthenborg pr. Bandholm.
Tandlæge *Poul Nielsen*, Haraldsborgvej 4 A, Roskilde.
Boghandler *Mogens Camrød*, Vodroffsvej 22, Kbh. V.
Fru *Hedda Kiellerup*, f. *Ritzau*. Afg. v. døden.
Assistent *Ragnild Staal*. Afg. v. døden.
Fru *Erna Jensen*, f. *Pugdahl Sørensen*, Haiti.
Fru *Marie Sørensen*, f. *Tange*, Dybendal, Sengeløse pr. Tåstrup.

Studenterne 1923, mat.

Civilingeniør *Knud Agersted*, Høegsmindeparken 15, Hellerup.
Driftsbestyrer, dr. techn. *Erik Bramslev*, Dalgas Boulevard 68, Kbh. E.
Civilingeniør *Johan M. T. Jørgensen*, Spanien.
Tandlæge *Marie Pedersen*, Virum Torv 4, Lyngby.
Forretningsfører, cand. jur. *Sigurd Fossum Poulsen*, Store Torvegade 36 A, Rønne.
Lærerinde, fru *Aguete Hejlsø*, f. *Theisen*, Vesterbyvej 14, Gentofte.
Direktør, civilingeniør *Borge Willumsen*, På Højden 18, I, Hellerup.

Realisterne 1923

Forpagter *Mogens Brendstrup*, Grubberholm, Vallø.
Overlærer, fru *Ebba Nielsen*, f. *Christiansen*, Sct. Olsegade 8, Roskilde.
Fru *Karen Galst*, f. *Dorph*, Vinkelhuset, Kingosvej, Tåstrup.
Fuldmægtig *Knud E. Frederiksen*, Afg. v. døden.
Direktør *Erik Hauerlev*. Afg. v. døden.
Arkivar *Preben Havsteen*, Østbanegade 103, Kbh. Ø.
Repræsentant *Carl Johan Høltzer*, Vissenbjergvej 33, Odense.
Sekretær *Erik Ibsen*, Statshospitalet, Nykøbing Sj.
Fru *Ruth Rasmussen*, f. *Klingenberg*. Afg. v. døden.
Fru *Tove Munch*, f. *Larsen*, Sct. Knudsvej 21, Kbh. V.
Bogholder *Knud Laugesen*, Vesterbrogade 180, Kbh. V.
Kaptajnløjtnant *Knud Martinsen*. Afg. v. døden.
Fru *Gudrun Jonsson*, f. *Møller*, Island.
Købmand *Poul Nielsen*. Afg. v. døden.
Arkitekt M. A. A. *Knud Cramer-Petersen*, Hulgårdsvej 12, Kbh. E.
Frøken *Ellen Dahlerup*, Willemoesgade 70, I, Kbh. Ø.
Overlærer *Henry Petersen*, Bruntofte pr. Tingsted.
Overtelgrafist *Otto Schelhase*, Knud den Stores Vej 41 C, Roskilde.
Murermester *Helmuth Schledermann*, Sct. Laurentiivej 6, Roskilde.
Grosserer *Svend Schultz*, Egebækvej 107, Nærum.
Kontorchef *Poul Schwencke*, Algade 36, Roskilde.
Fru *Gunbild Poulsen*, f. *Sigismund*, Store Torv 3, Rønne.
Bygningsingeniør *Johannes Sørensen*, Henrik Niensensvej 10, Roskilde.
Fru *Ester Agger*, f. *Valeur*, Storegade 8. Åbenrå.

25-års jubilarer

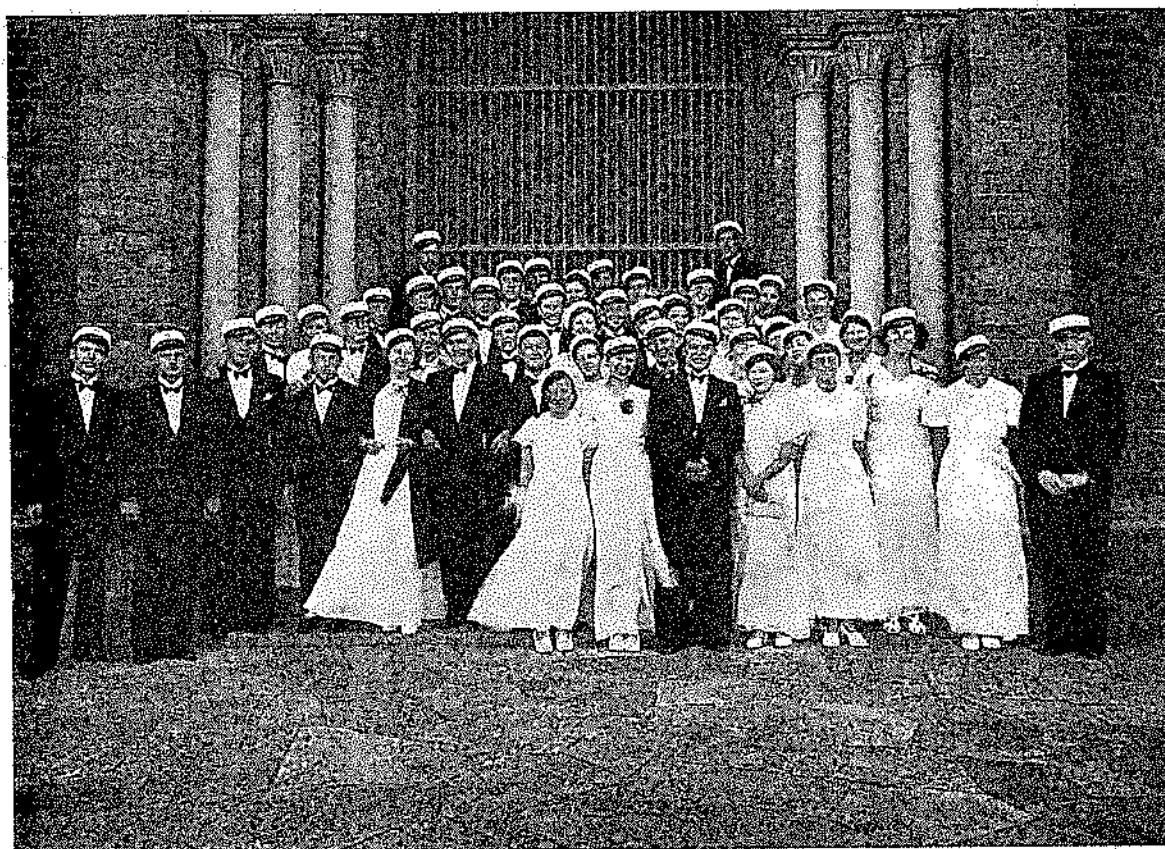
Studenterne 1938, nyspr.

Læge *Asger Arnberg*, Vester Ringgade 176, Århus.
Oberstløjtnant *Georg Arnussen*, p. t. Rønne.
Civilingeniør *Johannes Bierring-Sørensen*, Skovbrynet 16, Bagsværd.
Fru *Ruth Karlsson*, f. *Christensen*, Johan Kellersvej 26, st. t. v., Kbh. SV.
Programsekretær, mag. art. *Jørgen Engberg*, Ibstrupvej 50, Gentofte.
Ekspeditionssekretær, cand. jur. *Frede Falck*, Kidhøj 42, Bagsværd.
Ekspeditionssekretær, cand. jur. *Birthe Juul*, f. *Heeno*, Classensgade 19 A, Kbh. Ø.
Fru *Grethe Raaby*, f. *Hervad-Jørgensen*, Kjærsvej 23, Korsør.
Fru *Gertrud Falck*, f. *Jensen*, Kidhøj 42, Bagsværd.
Fuldmægtig *Lise Koch*, Bygvænget 15, Ballerup.

Dr. med *Svend Nørregaard*, Tårnbæk Strandvej 103, Klampenborg.
 Flyvelærer *Leif Olsen*, Afg. v. døden.
 Fru *Else Jacobsen*, f. *Palsberg*, U. S. A.
 Tandlæge, fru *Else Münster*, f. *Poulsen*, Skagen.
Ulla Rønje, Kastanie Allé 3, Vanløse.
 Fru *Ellen Berthelsen*, f. *Schmidt*, Algade 15, Roskilde.
 Købmand *Hans Wøler*, Sct. Hansgade 12, Ringsted.
 Sølvsmed *Palle Bisgaard*, „Fire Elme“, Ejby Strandvej pr. Kirke Hyllinge.
 Fysioterapeut, fru *Grethe Brønnum*, f. *Brinch*, Kongevejen 75, Holte.
 Læge *Johannes Brønnum*, Kongevejen 75, Holte.
 Fru *Gerda Friberg Nielsen*, f. *Tønder Jensen*, Markvangen 14, Gentofte.
 Overlærer *Inger Elisabeth Kalf*, Kagsbro 14, Brønshøj.
Annelise van der Heyde, f. *Krarup*, Holland.
 Jordemoder, fru *Gertrud Hansen*, f. *Lassen*, Skovalléen 17, Fruens Bøge.
 Fru *Grethe Christensen*, f. *Lauritsen*, Lysgårdsvej 103, Valby.
 Dyrlæge *Erik Møllerup*, Rødby.
 Cand. pharm. *Kjell Moe*, Grandparken 155, Lyngby.
 Pastor *Johan Oluf Teglbjærg*, Majallé 91, Herlev.

Studenterne 1938, mat.

Stud. med. *Cato Bakmann*, Afg. v. døden.
 Civilingeniør *Poul Brixen*, Amosebakken 18, Virum.
 Kommandørkaptajn *Ole Felding*, Peløkke pr. Rudkøbing.
 Sygeplejerskerinde *Ida Hallager*, H. C. Ørstedesvej 101, Herning.
 Oberstløjtnant *Ejnar Rye Hansen*, Karup.
 Landsretssagfører *Erik Ørum Jensen*, Viborg.
 Cand. mag. *Harald Krog*, Triumfvej 62 A, Bagsværd.
 Læge *Helga Laurson*, Junggreensvej 9, Kbh. F.
 Ingeniør *Bent Møller*, Lammestrupvej, Borup.

Studenterholdet 1938

Bogholder *Stig Nebelong*, Rådmand Steins Allé 5, Kbh. F.
Johanne Monsrud-Nielsen, Aldershvilevej 130, Bagsværd.
 Civilingeniør *Poul Pape*, Benvedvænget 3, Virum.
 Læge *Aage Nørregaard*, Æblevej 4, Køge.
 Orlogskaptajn *Henrik Petersen*, Agervangen 32, Lyngby.
 Overlærer *Hans Povelsen*, Saxhøjsvej 25, Valby.
 Fru *Dorrit Herold*, f. *Riis*, Dr. Widerstrømsgatan 44, Hägersten, Sverige.
 Direktør *Henrik Sander*, Ålborg Aktiebryggeri, Ålborg.
 Fru *Anna-Louise Andersen*, f. *Schaldemose*, Jægersborgvej 120, Gentofte.

Realisterne 1938:

Fru *Agnete Højer*, f. *Augustinussen*, Sportsvej, Jægerspris.
 Fru *Inga Svarre Nielsen*, f. *Brixen*, Dronning Sofies Vej 39, Roskilde.
 Fru *Kirsten Morell Jørgensen*, f. *Hald*, Stationsplads 19, Hobro.
 Bankfuldmægtig *Verner Dinesen Hansen*, Helligkorsvej 15 B, Roskilde.
 Boligarkitekt, fru *Anna Marie Jacobsen*, f. *Holst*, Kong Valdemars Vej 39, Roskilde.
 Mekaniker *Bent Jensen*, Højby, Fyn.
 Ingeniør *Hans-Henning Jensen*, Kirkevejen, Himmelev, Roskilde.
 Manufakturhandler *Bent Thomas Larsen*, Kongebakken 4, Roskilde.
 Ingeniør *Erik Larsen-Holst*, Aftenbakkevej 18, Søborg.
 Fru *Grete Jensen*, f. *Liudhard*, Harken pr. Vraa, Jylland.
 Lærer *Mogens Madsen*, Osted pr. Roskilde.
Kaj Mortensen, Grønland.
 Ingeniør *Jørgen Eckardt Møller*, Ole Borchsvej 37, Valby.
 Ekspeditionsskretær *Jørgen Hasted*, Kongebakken 8, Roskilde.
 Revisor *Henning Petersen*, Høvedstensvej 22, Hvidovre.
Morten Spangsberg, Afg. v. døden.
 Fru *Inger Jensen*, f. *Teglbjærg*, Kirkevej, Himmelev, Roskilde.
 Fru *Ingrid Meister*, f. *Thorsen*, Nørre alle 17 A V, Kbh. N.
Ove Binger, Vestermark 9, Ballerup.
 Direktør *Svend Brach*, Bredgade 3, Roskilde.
 Repræsentant *Troels Grønholt Pedersen*, Bechsvej 16, Køge.
 Lærer *Svend Bjerg*, Søndervangvej 66, Glostrup.
 Fru *Anna Damkier*, f. *Guldberg*, Sortedams Dosseringen 89, Kbh. Ø.
 Prokurist *Børge Hartmann*, Hybenvej 59, Virum.
 Fuldmægtig *Georg Howarth*, Ravnsholtevej 14, Allerød.
Tove Jensen, Afg. v. døden.
Erik Jørgensen, Brændstrupvej 43, Århus N.
 Organist *Gunner Jørgensen*, P. Bangsvej 232, III, Valby.
 Fru *Else Lauritzen*, f. *Magnussen*, Dronning Ingeborgs Vej 3, Roskilde.
 Konservator *Gerda Møller*, Humleore pr. Borup.
 Fru *Lisbeth Rosenkjær*, f. *Møller*, Langagervej 52, Glostrup.
 Fru *Alice Wegge*, f. *Petersen*, Ringparken 44, Roskilde.
 Kontorassistent *Birgitte Petersen*, Andreas Bjørnsgade 6, V, Kbh. K.
 Assurandør *Flemming Simonsen*, Sjælør Boulevard 1, Kbh. SV.

Festen for de unge

Det var i marts i år 3. gang, Roskilde Katedralskole og Roskildenser-Samfundet samlede de 5 yngste årgange til fest på skolen.

Ca. 180 realister og studenter fra årgangene 1957—1962 mødte op i skolens lovsangssal lørdag den 9. marts kl. 18,30, og fra første øjeblik konkurrerede glade gensynsråb med et 6-mands orkesters ihærdige anstrengelser for at gøre sig fordelagtigt bemærket.

Det blev en fornøjelig og indholdsrig aften, bl. a. fordi skolens gymnasiaster havde lagt sig i selen for at underholde deres ældre kammerater.

Visse traditioner er allerede skabt for disse fester for de unge.

1) Man samles kl. 18 i lovsangssalen, hvor et jazz-orkester spiller, så ruderne klirrer.

2) Man har $\frac{1}{2}$ times tid til at gå rundt og hilse på kammerater og lærere, sludre og danse.

3) Man marcherer derefter med rektor i spidsen over Skolegade til gymnastiksalen, hvor søde og glade gymnasiepiger serverer øl og smørrebrød.

Latteren, hurraråbene og det dansende porcelæn på smørrebrødsbordene viste de unges tilfredshed med den form, man har fundet frem til, men udsatte som de foregående år aftenens talere for hårde prøvelser.

Lektor *Johannsen* bød på skolens og Roskildenser-Samfundets vegne de unge velkommen og fremhævede på sin elskelige „Jofarske“ facon, hvor taknemmelige samtlige tilstedeværende burde være over, at skolen havde været i stand til at skaffe dem en eksamen, samtidig med at han udtrykte skolens dybe taknemlighed over de mange glade minder, de havde efterladt. Han sluttede lunt med så mindeligt at anmode alle om at være varsomme i deres glædestilkendegivelser, sådan at det ikke gik for meget ud over glas og tallerkener, hvilket naturligvis blev modtaget med en jubelstamp og banken, der fik servicet til at danse lystigt på alle borde.

Også rektor var under sin tale genstand for larmende bifald, ikke mindst da han med sit særlige ironiske smil konstaterede en konser-

vativ glæde hos de unge over, at alt på skolen tilsyneladende endnu var ved det gamle og beklagende mindede dem om, at ny og vilde ideer på skolen stadig kun blev udklækket af folk på over 50! Han trøstede imidlertid de unge med, at hvis de en dag skulle føle sig fremmede over for deres gamle skole, ville de altid kunne hente trøst i det evigt uforanderlige Roskildenser-Samfund!

Som repræsentant for de unge i Roskildenser-Samfundet talte *Sven Johansen*, student fra 1960. Han udtrykte sin glæde over, at det endnu en gang var lykkedes at arrangere en fest, hvor der var adgang også for ikke-medlemmer af Roskildenser-Samfundet, men opfordrede kraftigt alle tilstedeværende til at melde sig ind i Samfundet, sådan at der kunne skabes en økonomisk baggrund for flere ungdomsfester, end man for øjeblikket havde mulighed for at holde.

Ind imellem talerne blev der sunget livligt, såvel i fællesskab som klassevis. Det sidste lød ikke så lidt forvirrende, men det skal siges til de tilstedeværende sanglæreres ros, at de tog det pænt!

Efter *Svend Johansen* talte formanden for gymnasieforeningen *Hroar, Ib Michael Rasmussen*, der til sin kammeraters jubel anstillede forskellige filosofiske betragtninger over, hvordan det at drikke øl kunne forsvares ud fra et æstetisk synspunkt.

Sidste taler var *Soren W. Petersen*, der takkede for, at de unge fik lejlighed til at mødes på skolen under så hyggelige former. Han sluttede med at udbringe et leve for skolen og dens pedel, *Døssing*, som havde været i aktion hele dagen med borddækning, snerydning m. m.

I højt humør vandrede man herefter atter over Skolegade for at danse i lovsangssalen og sludre i de to nærmest liggende klasseværelser, som var omdannet til restaurant.

Senere på aftenen imponerede 3. g'erne deres ældre kammerater med under instruktion af *Knud Michelsen* at opføre den franske forfatter *Jean Tardienx's* avantgardistiske konversationssymfoni i tre satser (det bør lige

nævnes, at man havde taget sig den frihed at omdøbe forfatteren Jean Tardieux til Johan Späthgott). De optrædende, som bestod af en speaker, en regissør, en dirigent, en sopran, to alt'er, en tenor og to bas'er, førte os under en mangfoldighed af de særeste lydpåvirkninger ind i en hæsblesende kamp mellem ånd og materie. At det altsammen var *meget dygtigt* og *meget morsomt* gjort, fik aktørerne mange tilkendegivelser for efter forestillingen.

Som afslutning på gymnasiasternes indsats spillede 3. g'eren *Poul Nielsen* og 1. g'eren *Niels Henning Ørsted Petersen*, henholdsvis

trømpet og bas for deres kammerater. Det bifald, der bragede ned over de optrædende, bevirkede, at man endog med venlighed kom til at tænke på rektors byggeplaner, for det var næsten mere, end lovsangssalen kunne stå for.

Senere på aftenen viste det sig desværre, at der åbenbart var nogen, som ikke rigtigt havde forstået Ib Michael Rasmussens tale — — men det er en anden historie!

Klokken 1 sluttede dansen og dermed den succesrige aften.

G. S.

Generalforsamlingen

Generalforsamlingen på skolen lørdag den 3. november 1962 var denne gang mere end sædvanligt godt besøgt. Der var mødt lige ved 50 medlemmer af både de ældre og de unge årgange.

I sin velkomsttale bragte formanden, *Hans Rønø*, en hilsen fra foreningens tre fraværende æresmedlemmer, som var forhindrede i at være til stede, nemlig vores æresformand og 50-års jubilar *Holger Rørdam*, fru *Emmy Werner* og rektor *Lauritsen*.

Rektor *Tolderlund-Hansen* blev foreslået som dirigent og modtog valget, for, som han sagde, det plejede ikke at være noget vanskeligt hverv, selv om vi åbenbart bliver flere og flere. Han bød velkommen på skolen, som trods alle forandringer alligevel stadig er den samme gamle skole.

Rektor gav ordet til formanden, som først mindedes de medlemmer, som var gået bort siden sidste års møde. Det var skoleleder, cand. mag., frøken *Bolt-Jørgensen*, st. 08, cand. mag. *K. Thiesen*, Gentofte, r. 08, amtsrådssekretær, cand. jur. *Aage Petersen*, st. 09, regnskabschef *Emil Bencke*, st. 94, overingeniør *Axel Teglbjerg*, st. 05, og læge *Frode Nørregaard*, Taastrup, st. 09.

Formanden aflagde derefter beretning for det forløbne år og sagde blandt andet, at det vist er noget enestående for en forening at

have en grundfond. Den er på 1000 kr., og der vil nu blive købt præmieobligationer for beløbet.

Sjøbergs boglegat var blevet givet til stud. med. *Otto Lund*. Legatet vil for fremtiden kun blive uddelt hvert andet år med 400 kr.

Manuskriptet til skolens historie forelå nu færdigt fra dr. phil. *Ada Bruhn Hoffmeyers* hånd, og forfatterhonoræret på 5000 kr. var betalt. Bestyrelsen var ikke rigtig klar over, hvor stort oplaget skulle være. Formanden efterlyste forslag herom fra forsamlingen.

Formanden havde takket for to nye legater, som begge var omtalt i „Roars Kilde“, nemlig *Schoustrups* legat og *A. P. Andersens* mindefond.

Medlemstallet havde nu passeret 1100, hvilket må siges at være pænt. Der er vist ikke mange skoleforeninger, som tæller så mange medlemmer.

Livsvarigt medlemsskab har hidtil kostet 100 kr., men bestyrelsen havde tilladt sig at forhøje kontingentet herfor til 200 kr. og ville gerne have forsamlingens samtykke til denne forhøjelse. Der var nu 40 livsvarige medlemmer.

På grund af foreningens økonomi overvejede man at lade alle jubilarer betale for middagen til jubilarfesterne, sådan som 25-års jubilarerne allerede gjorde.

Bestyrelsen havde besluttet fremtidig ved translokationen kun at uddеле eet legat på 500 kr. i stedet for som hidtil to à 200 kr.

Formanden rettede en tak til rektor Tolderlund-Hansen for initiativet til festen for de unge årgange og for idéen til dimittend-festerne. Vi har opnået mange fordele ved denne form for fest. Ligeledes blev rektor takket, fordi han altid er meget interesseret i at samarbejde med Roskildenser-Samfundet.

Til middagen samme aften var der tilmeldt 180 deltagere. Kuverten kostede 30 kr. pr. deltager, men reelt kostede den 36 kr. De resterende 6 kr. betalte foreningen denne gang, men kan ikke blive ved dermed.

„Roars Kilde“ var blevet sendt til alle jubilarer — både medlemmer og ikke-medlemmer — samt til dimittenderne, bilagt indbetalingskort. Redaktøren fortjente anerkendelse.

Der var uddelt gymnastikpræmier til piger og drenge for 524 kr. Der var taget betalt hjælp til det store arbejde med at holde pladkartoteket a-jour.

Formanden sluttede med en tak til *Esben Johannsen* for revision af regnskabet og en tak til den øvrige bestyrelse.

Den første, som tog ordet efter formandens beretning, var cand. mag. *Otto Jensen*, som gjorde opmærksom på, at han havde været med, da foreningen blev stiftet og undrede sig over, at Ahlefeldts legat ikke stod opført i status. — Hertil svarede direktør *Sprechler*, at vi ikke ejer kapitalen, men at vi har tilsagn fra Ahlefeldts bo om, at vi får renterne af 10.000 kroner hvert år. Går boet ikke fallit, får vi stadig pengene. Iøvrigt takkede *Sprechler* bestyrelsen for det gode regnskab. Ligeledes takkede han for „Roars Kilde“, men efterlyste et mere fyldigt „Kildekalk“. *Sprechler* var meget glad for, at manuskriptet til skolens historie var færdigt. Han bad om at få at vide, hvor meget trykningen ville komme til at koste, og syntes, at 1000 eksemplarer, som formanden havde antydnet, var for lidt. Selv mente han, at bogen skulle trykkes i mindst 1500 eksemplarer. Han udbad sig yderligere oplysninger herom og udtalte sin glæde over, at vi var kommet så langt med spørgsmålet. Tilsidst spurgte han, om bogen skulle være gratis for medlemmerne.

Martin Nielsen mente, at det ville være praktisk at spørge medlemmerne, hvor mange der var interesserede i at få bogen.

Poul Harboe spurgte, hvor meget bogen ville komme til at koste. Han syntes iøvrigt, at det ville være en god ide at betale lidt mere for middagen i stedet for at forhøje kontingentet.

Ingrid Woll var overbevist om, at mange ville være interesserede i at købe bogen, men at man også måtte tænke på fremtiden, hvor måske også andre ville have den.

Axel Smidt syntes, det ville være rart at få at vide, hvor mange penge vi mangede for at kunne sætte manuskriptet i trykken. Han bad om lov til at opfordre jubilarerne ved middagen samme aften til at give et bidrag og ville selv lægge for.

Rønø svarede: Da vi for mange år siden begyndte at tale om skolens historie, rekvirerede vi Ribe katedralskoles historie, som kostede 80 kr. Da jeg fik manuskriptet til Roskilde katedralskoles historie, gik jeg til „Roars Kilde“s bogtrykker og spurgte, om den kunne fremstilles i samme form som „Turistforeningen for Danmark's“ årbøger. Jeg fik den besked, at den kan leveres i tre bind over tre år, men at den også kan leveres i eet bind. Vi har penge nok til selve trykningen, men der skal mange billeder i bogen, hvortil kommer udgifter til indbinding, papkartoner til forsendelsen og porto. Vi vil gerne kunne sælge bogen for 10 kr., men om det lykkes, er endnu usikkert.

Sprechler syntes, at 10 kr. var alt for lidt, og at 25 kr. ville være billigt. Han bad bestyrelsen nøje overveje sagen.

Hellborn spurgte, om man havde tænkt på kun at sælge bogen til medlemmerne, eller om den også kom i bogladerne.

Rønø svarede, at den ville kunne købes i enhver boghandel, men til en højere pris.

Beretning og regnskab godkendtes.

Forsamlingen tiltrådte, at livsvarigt medlemskab for fremtiden skal koste 200 kr.

Svarre Nielsen aflagde beretning om lånesager. Der sker desværre ikke så meget i lånevirkسomheden, sagde han. Der er 32 lån udestående, og der er indfriet tre lån i årets løb. Vi slutter sæsonen med 34 udestående lån. Han syntes, at der kunne være grund til at

overveje at sætte lånene op og til gengæld være lidt mere kritiske overfor låntagernes forhold — sortere dem bedre og hellere give lidt mere. Nu har vi penge, men ingen låntagere. Vi er i den situation, at vi kun har een ansøgning efter sidste eksamen. Lånene bekendtgøres kun en gang om året i „Roars-Kilde“, og Svarre Nielsen efterlyste derfor mere oplysning om lånevirkigheden. I gymnasietiden kunne der måske også være behov for støtte. A. P. Andersens mindefond udvirker nu, at der også kan gives lån til gymnasiaster i samråd med skolen.

Rektor bemærkede hertil, at han ikke havde talt så meget om lånene på skolen, fordi der på tidligere generalforsamlinger havde været sagt, at der ikke var så mange midler mere. Når forholdene nu var ændrede, ville han gøre mere reklame for lånene i gymnasiet. Da de unge nu også kan få studielån fra staten, er der måske ikke så stor brug for lån til selve studierne mere. Rektor foreslog, at lektor *Johannsen* tog sig af spørgsmålet, hvad denne lovede.

Valg af bestyrelsen: Afgående var *Rønø*, *Røst Hansen*, *Grethe Sieck*, *Erik Carstensen* og lektor *Johannsen*. *Kirsten Freil* udtrådte på grund af flytning til Jylland. Der skulle således vælges et ny bestyrelsesmedlem.

I denne forbindelse oplæste *Rønø* et brev fra *Niels Jordan* (st. 1960), hvori han foreslog, at de to sidste årgange altid får en repræsentant i bestyrelsen, sådan at der afgår een hvert andet år. Han foreslog *Niels Holger Felding* valgt denne gang.

Whitta Jørgensen så med stor sympati på Jordans forslag. Når man tidligere kom ind i bestyrelsen som de unges repræsentant, skete det ofte, at man blev hængende i årevis. Han foreslog desuden *Ole Andresen* som nyt bestyrelsesmedlem.

Derefter var situationen den, at fem bestyrelsesmedlemmer var på omvalg, een trak sig tilbage, og der var to nye forslag, hvilket ville sige syv emner til seks pladser.

Axel Smidt foreslog, at den ene kunne blive observatør.

Johannsen anbefalede *Ole Andresen*, som havde gjort et stort arbejde ved festerne for de unge årgange. Han anbefalede også Jordans ide, som man burde tage under overvejelse.

Rønø foreslog at udvide bestyrelsen til 12 medlemmer og vælge begge de to unge straks.

Efter en afstemning enedes forsamlingen om at ændre § 4 i vedtægterne, således at tallet 11 ændres til 12 samt: hvert år afgår skiftevis seks.

Derefter var der genvalg af de afgående bestyrelsesmedlemmer samt nyvalg af *Ole Andresen* og *Niels Holger Felding*.

Poul Mortensen fratrådte som revisor, og i stedet for valgtes *Ingrid Woll*.

Redaktøren af „Roars-Kilde“ var enig med Sprechler om, at „Kildekalk“ godt kunne være mere fyldigt. Hun opfordrede medlemmerne til at indsende stof hertil.

Rektor sluttede generalforsamlingen med at uddele skolens program til de tilstedeværende og invitere alle til at bese skolen og rektorboligen. Der var blevet ofret ca. 50.000 kr. på ombygning af rektorboligen, hvor der bl. a. var blevet indrettet skolelokale på 1. sal. Lektor *Byberg* havde fået et regnskabskontor, hvor senere skolelægen skulle have klinik.

Rektor takkede forsamlingen, fordi hvervet som dirigent som sædvanligt havde været let. Han takkede også bestyrelsen og karakteriserede Roskildenser-Samfundet som et meget livskraftigt skolesamfund!

Rønø takkede sluttelig rektor for udmærket ledelse af generalforsamlingen.

Stiftelses- og jubilærfesten 1962

Lørdag den 3die november holdt Roskildenser-Samfundet sin årlige middag for jubilærene på hotel Prinsen.

Formanden, *Hans Rønø*, bød på foreningens vegne et hjerteligt velkommen til alle og specielt til årets jubilærer. Der var inviteret 122, hvoraf de 77 var mødt. Desuden var der 24 studenter, som var kommet for at fejre deres 15-års jubilæum. Rektor *Tolderlund-Hansen* og frue var tilstede i spidsen for repræsentanter fra lærerkollegiet, som bestod af lektorerne fru *Lund*, *Johansen*, *Whitta Jørgensen*, *Håbr*, *Jespersen* og *Kildemoes*. Desuden var rektor *Ilsoe* kommet på opfordring af 40-års jubilærene.

Efter velkomttalen bad *Rønø* alle lærerne om at rejse sig, så man kunne se, hvor de sad, hvis nogen skulle få lyst til at hilse på dem under middagen.

Rektor *Tolderlund-Hansen* var aftenens første taler. Han sagde blandt andet: Når jeg i aften skal bringe jubilærene en hilsen fra deres gamle skole, vil jeg gøre det i tilknytning til tre velkendte citater.

Det første er som skabt til jubilærer. Det udtrykker den stemning, som uvilkårligt må gribe een, hver gang man runder et hjørne. Det er såmænd Ingemanns ord: Dagen går med raske fjed. — Det gør vores travle arbejdsdage. Morgen, aften — morgen, aften — kalenderen dikterer. Og man standser pludselig og spørger: hvor blev tiden af? Den fløj på lette fjed. Det melder sig voldsomt, når man er 25 og 30 års jubilæer — og vel også når det er 50, 60 eller 70 år, man fejrer. — Dagen gik med raske fjed!

Det andet er også en typisk jubilærfornemmelse, som føles ved konfrontationen med, hvad der en gang var, og som bedst kan udtrykkes med Blichers ord: Ak, hvor forandret — —. Jeg vil ikke genere Dem åbenlyst, men jeg vil tro, at en del af Dem tænker sådan, når De ved jubilæet møder de andre. — Herregud . . . !

De tænker det måske også, når De møder den gamle skole. Og De har ret. Meget er forandret!

De gamle, der skriver i „Roars Kilde“, er mærkbart følsomme, når det gælder Deres elskede skole. De laver statistik for at vise, hvor god den var. Og når statistikken — hvor meget man nu kan lægge i den. — ikke helt bekræfter det billede, de havde dannet sig, slår man sig til ro med, at den nu var god alligevel. Og det var den jo sikkert også.

De unge, der skriver i „Roars Kilde“, er meget nøgterne: „ud af den store grå masse af timer, bliver der nogle tilbage, der skiller sig ud . . .“ — „helt tomhændet gik vi ikke bort“!

Forskellen kan ligge i generationsskiftet. Sandsynligvis er den snarere psykologisk. Når tiden er gået på raske fjed, tæller man lettest de lyse timer.

Men meget er forandret. Skolen er bulnet ud på alle leder og kanter. Vi kender ikke alle hinanden mere, som man gjorde i Deres tid. Omgangsformerne er også skiftet. Hvor er de uartige elever nu?

Også rektorerne er anderledes. Havde jeg brugt Taubers fremgangsmåde over for den pige, jeg var blevet skudt i, havde jeg ikke haft den kone med i aften, som jeg har.

Der er måske meget i det nye. De ikke kan lide. Måske var meget i Deres tid også bedre. Vi tror det gerne. Men lad mig slutte med det tredje citat, atter fra Blicher: Endnu et bitte nøk. — Nu er det os, der står i skyttegravene, der bærer dagens møje, eller hvordan man nu skal udtrykke det. For os er det dog vigtigt at vide, at vi har en fortid. Og en del af denne fortid repræsenterer De. Det virker opmuntrende på os at få et håndslag engang imellem — at mærke, at De dog har nogen tillid til os, om end De må sukke: ak, hvor forandret. Det stiver af at have rygstød.

Rektor sluttede sin tale med at udbringe et leve for Roskildenser-Samfundet.

Den næste taler var rektor *Ilsoe*, som takkede både Roskildenser-Samfundet og 40-års jubilærene, som havde inviteret ham med til middagen. Jeg har kun haft disse 40-års jubilærer i eet år, sagde han, men jeg kan hu-

ske navnene på hver enkelt, for de var mit første hold på skolen i Roskilde. I dag er forskellen på os ikke så stor. Dengang var jeg 28 år og de 18. Jeg er i dag blevet inviteret af disse unge mennesker, og jeg vil benytte lejligheden til at sige til mine kolleger og til rektor, at skolen i Roskilde i min tid var en god skole med en sjælden stab af dygtige lærere. Der blev også bestilt noget, og jeg vil sige tak til mine gamle elever for mange gode og hyggelige dage. Jeg har tilbragt nogle af mine bedste år i Roskilde. — Leve skolen. Det er kontinuiteten, der gælder.

Ivar Hellborn, st. 1937, holdt derefter aftenens morsomste tale — for ikke at sige den morsomste, der er blevet holdt i mange år. Stor jubel! Ikke et øje var tørt! Det er umuligt at referere, men så meget kan siges, at Hellborn iførte sig en sribet fangedragt og talte til „denne forsamling af tidligere straffefanger“. Han omtalte rektor som „den nye fængselsdirektør“, formanden som „overfange“, og han undrede sig over, hvordan redaktøren af „fængselsbladet“ havde lokket hans billede ud af registraturen og fået retoucheret nakkeholderen bort. Efter den fornøjelige tale til „denne sammenslutning af arbejdsfanger“, sluttede Hellborn i mere alvorlige vendinger. Der er en ting, sagde han, som ligger mig meget på sinde, og det er, at alle melder sig ind i Roskildenser-Samfundet.

Axel Smidt, st. 1897, mindedes sine unge lærere, bl. a. Schoustrup og Rudolf Bay. Vi så dengang op til vores lærere med en vis sky ærbødighed, sagde han. Livet i frikvartererne bestod i, at nogen legede, andre læste på deres lektier, og atter andre sloges, indtil overlærer Lassen lagde sig imellem. Om sommeren var der forskellig slags sport som svømning og tennis, et cricket-holds oprettelse mislykkedes, fodbold kendtes ikke, men skydning var obligatorisk. Der var ingen piger i skolen, men da Harald Poulsen som en af de første piger, der kom ind, spurgte, om hun måtte deltage i skydningen, fik hun et absolut afslag.

Axel Smidt sluttede med at sige: Jeg har noget meget vigtigt på hjerte. Vil alle jubilarene høre godt efter. Fonden til skolens historie mangler midler. Hvad kan vi gøre for

at være med til at skaffe penge til udgivelsen? Lad os alle gøre, hvad vi kan for at hjælpe til. — Med disse ord overrakte han formanden en check til dette formål.

40-års jubilaren *Holger Rørdam* sagde, at han desværre ikke kunne takke Roskildenser-Samfundet for invitationen, da han selv var bestyrelsesmedlem, men han takkede kammeraterne, fordi de var kommet. Vi har klaret os pænt, sagde han. Vi havde et godt kammeratskab i skolen, og flere af vores lærere har udtalt, at vi ikke var nogen kedelig klasse.

Carl Emil Olsen, 40-års jubilant, takkede bestyrelsen for invitationen og sine kammerater, fordi de var mødt. Han sagde bl. a.: Når jeg nu ser på jubilarene, er det vanskeligt at forestille sig, at der er gået 40 år. Tænker jeg tilbage på skoletiden, synes jeg, at vi i vores klasse havde mange vidunderlige timer. Når jeg tænker på alle vores herlige lærere — Morthorst, Høyer, Ratsach, C. C. Christensen og mange andre — var deres timer virkelig en fest. Jeg vil heller aldrig glemme rektor Berthelsen. Jeg husker de timer, hvor der både blev arbejdet og tillige holdt fest — lidt rigeligt fest måske! Havde lærerne været her i aften, ville jeg have sagt undskyld. Det er godt at se, hvor klassen har holdt sammen, og jeg vil bede mine kammerater om sammen med mig at rejse sig og takke for alle de glade år.

50-års jubilaren *Harald Henningsen* takkede ligeledes bestyrelsen for invitationen. Jeg husker fra 40-års jubilæet, hvordan jeg skottede til 50-års jubilarene og syntes, at det var nogle mosgroede fortidslevninger, sagde han. Vi er desværre ikke så mange fra mit hold i aften. Det at være jubilant, er ikke så vanskeligt, selvom nogen måske vil mene, at der er lidt malurt i bægeret, fordi vi jubilerer, men vi er jo alle i samme båd.

40-års jubilaren *Thorsten Sørensen* sagde, at han var nødt til at tale for sit hold, da formanden ikke ville gøre det. Men vi er stolte, sagde han, fordi vores klassekammerat er formand for Roskildenser-Samfundet. Alle, der har læst „Roars Kilde“, har set billedet af vores hold som 1. g'er. Drengene har bredt sig på bænkene, mens pigerne står op. Lad os se noget morsomt ved det hele og glemme,

at vi er 40-års jubilare. Når jeg læser „Roars Kilde“, tænker jeg på skolen og minderne fra den tid. De lærere, vi havde, var en stab af personligheder, som prøvede på at bibringe os kundskaber.

Til sidst talte lektor *Johannsen* og sagde: Det er ikke i min egenskab af bestyrelsesmedlem, at jeg vil tale, men der skal også lyde et par ord her oppe fra til 15-års-jubilarene. Vi lærere vil gerne sige en tak til jer elever. Jeg har kendt jer, fra I var 11 år, og I skal vide, at vi er glade for, at I kommer her i Roskildenser-Samfundet og hilser på os. Vi har en fornemmelse af, at der mel-

lem os er skabt en kontakt, som aldrig brister. Leve os alle sammen!

I aftenens løb læste formanden navnene op på alle jubilarene, som rejste sig enkeltvis og blev hyldet holdvis. Der var 19 realister fra 1937, 18 studenter fra 1937, 13 realister fra 1922, 14 studenter fra 1922, 11 realister fra 1912 og 2 fra 1897.

Der var telegram fra rektor *Lauritsen*, *Emmy Werner* og rektor *Mogenssen* med hilsen til alle jubilare.

Aftenen sluttede som sædvanlig med et festligt bal, og stemningen må have været god, for der blev tegnet mange nye medlemmer.

Et historisk bjørne

Hver lørdag bringer Roskilde Tidende et billede fra det gamle Roskilde med tekst af Hans Rønø, Roskildenser-Samfundets formand. „Roars Kilde“ gengiver herunder en af disse artikler, der handler om frk. Jansens hus, som talrige katedralskoleelever engang havde deres glade gang i. Iøvrigt udsender Roskilde Tidende omkring midten af november et udvalg af de nævnte artikler.

Vi véd ikke, hvornår kongsgården i Roskilde er bygget, hvordan den har set ud, eller hvornår den forsvandt, men vi véd, takket være et arkivfund i 1890, hvor den har ligget. Tilfældigvis fandt man i Rigsarkivet i en pakke dokumenter om helt andre ting et gavebrev, udstedt af Christian I i 1455, i hvilket han skænker Hellig Trekongers alter i domkirken en grund vest for kirken, „som kaldes kongens gardh, nordhen for Seme herritsting“. Somme herreds ting hedder i dag Bondetinget, og kongsgårdens plads er således fastslået som det sted, hvor huset på ovenstående billede indtil 1920 lå.

Forud for ovennævnte arkivfund kendte man et femten år yngre gavebrev, hvori kongen skænker provst Oluf Mortensen, den senere bekendte biskop, sin og kronens jord vest for kirken. Af beskrivelsen fremgår det klart, at det drejer sig om den grund, hvorpå rektorboligen i dag er beliggende, men ordet kongsgård nævnes ikke i brevet. Ved det nye arkivfund blev det klart, at det er den tiloversblevne del af den forsvundne kongsgårds areal, gavebrevet af 1870 omhandler. Grunden har sandelig haft en størrelse og beliggenhed, der har været en kongsgård værdig.

Her taler historien sit stærke sprog, ikke mindst om det uhyggelige blodgilde i 1157 med Svend, Knud og Valdemar som hovedpersoner i spillet om kongemagten og med Absalon som betydningsfuld biperson. Da Valdemar var blevet konge, belønnede han Absalon ved at tvinge domkapitlet i Roskilde til at vælge denne til biskop. Det blev til lykke for Roskilde, for Absalon rejste den teglstenskatedral, der siden har været Roskildes var-tegn.

Men tilbage til stedet, hvor den gamle kongsgård stod. Den nuværende rektorbolig

fra 1820 er bygget som en ny vestfløj på en gammel firelænget gård, hvis nord- og syd-længe endnu ses. Det er et smukt og værdigt hus, som de tidligere lave omgivelser forlenede med en fornem rejsning, der desværre gik tabt ved opførelsen af den nye gymnastikbygning, der trykker rektorboligen nederdrægtigt. Man må inderligt håbe, at planerne til den nye skole indebærer, at dette misfoster af en gymnastikbygning igen forsvinder.

Huset på billedet kan føres tilbage til 1725, hvor indehaveren er en præsteenke fra Hvalsø, madam Hald. Efter hende fulgte lærer ved latinskolen, Esaias Fleischer, og efter ham amtmand Anders Dinesen. Fra 1761 til 1791

ejedes huset af kontor ved Roskilde Domkirke, Christoffer Giessing, men så gik det ned ad bakke med det gamle hus, der i det følgende århundrede fungerede som værtshus på lavere plan. På den tid, ovenstående billede blev taget, residerede frk. Ida Jansen i det, ikke med sprit, men med kager og slik. I forhold til katedralskolen lå hun på et strategisk heldigt sted for opsugning af lommepege. Solen skinner indbydende på den gamle dør, hvis udformning vidner om svunden helighed. Forneden er en fylding fjernet for at give frk. Jansens kat natlige ind- og udgangsmuligheder.

Hans Rønø.

Hjørnet af Bondetinget og Skolegade, hvor Roskilde kongsgård i svundne tider lå. Det gamle hus på billedet blev nedrevet 1920 for at give plads for katedralskolens nye gymnastikbygning.

Døssings 25 års jubilæum

Torsdag den 1. august 1963 var det 25 år siden, mekaniker og brandmand *Stanley Døssing* blev ansat som pedel ved Roskilde Katedralskole. Det var daværende rektor V. S. Lauritsen, der ud af hundreder af ansøgere valgte just ham, og det var ærlig og redelig mest for navnets skyld, for da rektor i timevis havde læst om alle Hansen'ernes, Nielsen'ernes og Petersen'ernes gode sider, vidste han til sidst hverken ud eller ind og sendte så i sin kvide bud efter en velanfælelet ansøger, der hed noget så særpræget som Stanley Døssing. Det viste sig at være et lykkeligt greb i posen, for skolen fik derved alle tiders pedel.

Skolens rektor får det, som han vil have det, hvad han så hedder, og hvordan han så er. Det er Døssings grundlov, og den har han loyalt og trofast efterlevet nu i 25 år under tre så forskellige skole-

ledere som V. S. Lauritsen, Hakon Fogh og G. Tolderlund-Hansen, og det vel at mærke uden at sætte en splint til af sin egen personlighed. Han er og har altid været det samme mandfolk i ordets bedste forstand: ægte til sit væsens rod, ligefrem og usnobbet i sin færd og med et varmt hjerte.

Da rektor Fogh faldt for aldersgrænsen, takkede han i sin afskedstale specielt Døssing og kaldte ham sin ven, og rektor Tolderlund-Hansen siger i dag det samme. Rektorerne ved Roskilde Katedralskole har været kloge folk, for de har forstået, at en mand som Døssing giver man ikke ordrer, han forhandler man med, for hans råd er værd at lytte til. Døssing er den rette mand på den rette plads. Han er en dygtig pedel, der gør mere end sin pligt, for hans hjælpsomhed er legendarisk. Adskillige af skolens lærere er han dus med, og blandt eleverne, som han omgås med venlig myndighed, er han uhyre populær. Da skolen åbnede sine porte efter sommerferien, dalede lovordene ned over ham — med rette.

På selve dagen gratulerede Roskildenser-Samfundet med en gave som tak for altid beredvillig hjælp ved enhver lejlighed.

H. R.

Translokationen

Translokationen kunne desværre på grund af vejrforholdene ikke holdes i skolegården. I stedet for måtte den foregå i Roskildehallen, hvor der var plads til alle de mange mennesker. Skolens elever, lærere, forældre og pårørende fyldte godt i den store hal, men hyggeligt kan man ikke sige, at der var. Foruden de ovenfor nævnte deltog også 25 af årets 25-års jubilarer i translokationen, og da hele forsamlingen havde indtaget deres pladser, kom rektor ind i spidsen for alle de mange dimitterende og anført af skolens fane.

Det tog lang tid, før rektor havde fået ud-

delt de 166 eksamensbeviser med et håndtryk til hver. Derefter var der uddeling af bogpræmier og legater. Roskildenser-Samfundets formand overrakte foreningens legat på 500 kr. til student *Marianne Nørgård*.

I sin tale til dimitterende sagde rektor *Tolderlund-Hansen* bl. a.:

Renlighed er en god ting, sagde kællingen; hun vendte sin særk nytårsaften.

Sådan lyder et gammelt sjællandsk mundheld. Jeg nævner det, fordi man ved et skoleårs afslutning uvilkårligt bliver grebet af lidt nytårsstemning, skønt det er midsommer. Bag

III SB: Første række: *Lis Fränk Jensen, Kirsten Schmidt Hansen, Birgit Jacobsen, Anna Grønbek, Annette Cederquist Møller, Lis Overgaard Hansen, Helle Bramsen.* Anden række: *Patricia Crone, Ida Christiani, Jytte Vinther Kristensen, Marianne Villanue.* Tredie række: *Lise Lollike, Ulla Fremming, Helle Frederiksen, Annette Stryhn.* Fjerde række: *Knud Michelsen, Erik Terp, Lise Møller Sørensen, Bertil Østergaard, Jørn Nørvedahl.* Mellem de to sidste ses *Dorrit Knudsen.* Øverst: *Jens Rasmussen.*

III SC: Første række: Lis Merete Pedersen, Inger Halskov Jensen, Susanne Okholm, Helle Bjerg-Nielsen, Lone Diget Møller, Berit-Kjær Nielsen, Janne Larsen. Anden række: Elisabeth Tranberg Nielsen, Lone Kofod, Inge Hervad Jørgensen, Anne Petersen. Tredie række: Jørgen Skaarup, Hanne Andersen, Annelise Petersen, Peter Jørdt Jørgensen. Fjerde række: Inge Holten Hansen, Karen Andersen, Kirsten Nordahl Larsen, Bent Hagemund Hansen. Femte række: Karen Margrethe Jensen, Inge-Merete Skern, Carl Christian Hansen.

os ligger året — skoleåret. Vi krænger det af os, som kællingen gjorde med sin særk. Skal vi nu bare vende den og gå videre?

Ganske ren er den jo ikke.

Det er længe siden, det nu svundne skoleår lå foran os, blankt og ubeskrevet. Måske gik de fleste af os ind i det med lignende tanker som den pige, der — mens hun var elev her på skolen — skrev sådan om et nyt år, der lå foran hende:

*Vær lidt varsom denne ene morgen,
træd forsigtigt i den nye sne;
husk, at her har ingen endnu gået,
her bl'r alle dine spor at se.*

*Her skal komme brede spor af biler,
her skal komme smalle spor af ski,
mange spor af små og store fødder,
men endnu kom ingen her forbi.*

Som *Grethe Risbjerg Thomsen* her har set det, gik det også i det skoleår, vi nu skal tage afsked med: Brede spor, smalle spor, spor af små og store fødder.

Måske har vi mest lyst til at lade fortid være fortid og se frem mod de chancer, fremtiden byder. Men lad os alligevel i dag kaste et blik tilbage og spørge, om vi fik det ud af året, vi skulle.

Et rent Sisyfosarbejde blev det jo ikke, det,

vi har haft for sammen. Vi har bakset med tunge sten, og en del af dem kom da heldigvis op. Ellers havde I ikke siddet her med jeres eksamensbeviser, og studenterne tillige med deres hvide huer.

Vi ønsker jer og jeres hjem til lykke med, hvad der nåedes. Og når jeg i det følgende ikke kan undgå at komme ind på de sten, der ikke blev trillet til tops, og de sten, der smuttede fra os og trillede tilbage i dybet, vil jeg gerne først uforbeholdent og hjerteligt sige jer tak for så mange, mange ting fra de år, vi har haft sammen med jer.

Denne tak gælder realisterne, som for flertallets vedkommende har gået her i fem år, vort sidste store realisthold. Vi har haft megen glæde af jer, både undervisningsmæssigt og menneskeligt. Det er ikke usædvanligt, at

realisterne på en gymnasieskole føler sig stillet i skyggen af studenterne, særlig på afslutningsdagen. Men vi betragter bestemt ikke realisterne som et mindre værdifuldt sideskud på den store stamme. I har taget en betydningsfuld eksamen, og I skal vide i dag, at vi har været glade for jer; en del af jer skal vi for øvrigt have fornøjelsen at se i 1. g. efter festen.

Og takken gælder også studenterne. De fleste af jer har kun været her i tre år, men vi synes, at de hurtigt slog rod. Jeg husker med glæde ham, der en dag i en time sagde: „Nu har jeg begrundet mit standpunkt; vil De ikke være så venlig at begrunde Deres!“ Jeg husker samarbejdet om „Vor By“, både jeres indædte og slet skjulte raseri, når jeg råbte over jer, og vores fælles glæde, når vi, om

III SA og III MA: Første række: Anna Karin Jørgensen, Bodil Steen, Lisbeth Larsen, Jette Trane, Anne Aulund, Birgitte Cramer Larsen, Inga Olsen, Ingrid Tvedegaard. Anden række: Jens Nielsen, Poul Knudsen, Erik Schilling, Finn Søgaard Jensen. Tredie række: Claus Murning, Hans Jørgen Jensen, Flemming Hansen, Hans Skov Christensen. Øverst fra venstre: Jørgen Christiansen, Claus Iversen, Peter Back, Ingolf Halle, Christian Jackson, Ole Vesterholt.

III MB: Første række: *Jytte Berthelsen, Merete Bønnelycke, Anne Marie Andersen, Else Pedersen, Lise Bønnelycke, Lisbeth Iversen.* Anden række: *Jan Booker Jensen, Steen Thorsen, Gustav Borre, Leif Jørgensen.* Tredie række: *Chr. Nissen, Erik Lindekrans, Helge Ørsted Pedersen, Claus Bøgelund Hansen.* Fjerde række: *Ole Benny Christiansen, Erik Christensen, Knud Tarnø, Gerhard Asmund.* Femte række: *Arne Gølnitz, Palle Steen Larsen.*

end kun i glimt, oplevede, at teatrets muse — hvad enten det nu var Melpomene eller Thalia — aflagde vores lille fjællebod visit. Jeg husker jeres ansigter og jeres stemmer, når I under koncerter løftede selv os beskedent musikalske op over de høje fjelde. Men først og fremmest husker jeg fra timerne mange samtaler, som i alt fald jeg havde udbytte af.

Alle jeres lærere vil kunne nævne det og det og det, som de i dag vil takke jer for. Ikke mindst jeres mange venlige smil, undertiden venligt overbærende smil, og en kammeratlighed, der næsten aldrig overskred sine naturlige grænser. Kun sjældent har vi behovet at irettesætte jer; har det været nødvendigt, syntes i måske, det var lidt brutalt; men jeg

tror, at også i de tilfælde mærkede I, at vi holdt af jer.

Det er imidlertid arbejdet, der har været vort daglige brød. I hvor høj grad blev nu det et Sisyfosarbejde? Eller sagt med andre ord: Blev I dygtige nok?

Helt frikende eleverne for medansvar tør jeg dog ikke, end ikke på en festdag som denne.

Vi kan lide jer, fordi I er venlige, naturlige og nemme at omgås. Mange af jer er også virkelig dygtige. Men en hel del af jer er ikke blevet dygtige nok.

Jeg tror, det især skyldes, at disse elever ikke har kunnet koncentrere sig om arbejdet, som de skulle og burde, I har mange interesser og er lette at lokke. De fleste af disse inter-

esser er sikkert dels værdifulde, dels i almindelig forstand uskadelige. Men for ens væsentlige arbejde kan selv gode interesser være skadelige, hvis de splitter og leder opmærksomheden bort fra det fornødne.

Vi andre, vi voksne, skal ikke sige os fri for det, vi anklager jer for. Alle er vi prægede af tidens tendens til at skulle nå det utrolige. Og alle kender vi til resultatet: Vi når ikke noget rigtig til bunds.

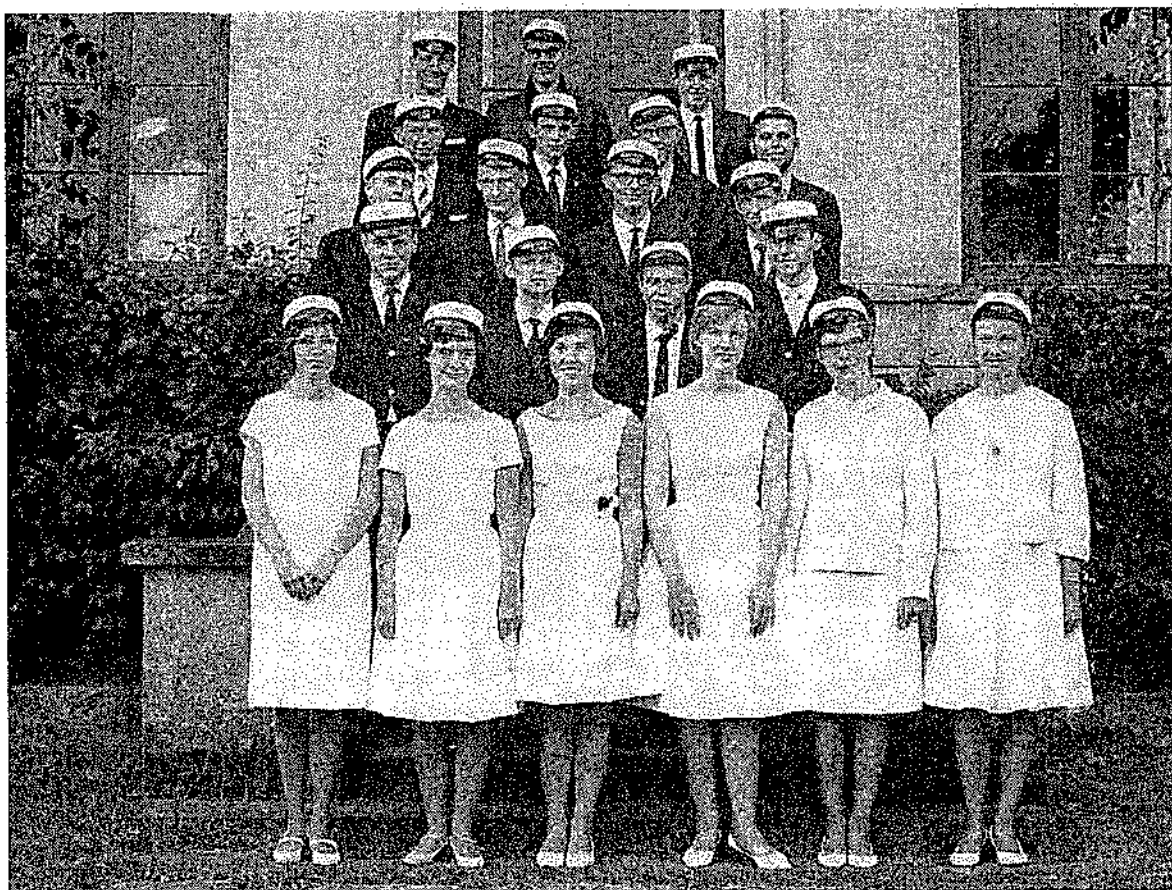
Derfor er det pinende nødvendigt, at vi ser problemet an. Bl. a. at vi forældre hjælper de unge til at lære at sige nej til det perifere, som gerne er det morsomste og det nemmeste, og ja til det centrale, som for os alle,

også for skoleeleven, er nøjagtighed og præcision i de daglige krav.

Mit ønske for jer skal være, at I i stigende grad må forstå, at på billigere vilkår leves livet ikke, om der skal komme noget ud af det.

Disse ord gælder også de mange kammerater, som endnu ikke er ved vejs ende hos os, ikke mindst dem, der under den ny gymnasieordning skal bane sig vej til den hvide hue. Det er en farlig ordning, fordi den kan fremme de midtpunktflyvende tendenser; det er også en ordning med rige muligheder, om de udnyttes, som de er tænkt.

Men mit ønske gælder i særlig grad dimi-

III MC: Første række: Marianne Germann, Ulla Poulsen, Marianne Nørgård, Ayo Irene Rasmussen, Lise Bendix Madsen, Marianne Kristiansen. Anden række: Mogens Vilstrup Hansen, Allan Olsen, Thorben Lundsgaard, Ole Arne Jensen. Tredie række: Leif Druedahl, Knud Jørgensen, Henri Weber Jensen, Asger Høg. Fjerde række: Hans-Henrik Nath, Thomas Alster, Henning Madsen, Arne Bjerg-Nielsen. Femte række: Erik Skjøtt, Claus Helweg Ovesen, Niels Jørgen Vestergaard Sørensen.

III MD: Første række: *Lis Lykke Andersen, Eva Dahn, Ulla Olsen, Ulla Jensen, Britta Ajspur, Inger Holm Pedersen, Inger-Margrethe Knudsen.* Anden række: *Lisbeth Bonnén, Vibeke Munck, Irma Jensen, Lisa Rasmussen.* Tredie række: *Ege Topholm Nielsen, Jørgen Steen Jensen, Poul Nielsen, Ole Hald Pedersen, Niels Ove Andersen.* Fjerde række: *Mögens Kjærdsdam, Vagn Dahl Hansen, Knud Bjørnø Jensen, Peer Steen Andersen.*

tenderne. For jer er der endnu mange sten at flytte. Det er jeres skæbne eller kald at sætte alle jeres kræfter ind.

Med sangen „Som en rejselysten flåde“ sluttede dette års translokation. Dimittenderne

tog afsked med deres lærere, og de øvrige elever gik op på skolen for at hente deres eksamensbevis, inden de begyndte den længe ventede sommerferie.

Kære dimittender 1963!

Når I alle modtager „Roars Kilde“ med billeder af jeres hold, er det for at animere jer til at blive medlemmer af Roskildenser-Samfundet, der ikke kan leve uden stadig tilgang af dimittender.

Kontingentet er lavt, kun 5 kr. om året de første 8 år efter afgang fra skolen, og man bliver medlem ved at udfylde og afsende vedlagte indbetalingskort med angivelse af navn, adresse og eksamen (student eller realist), altså: St. 63 eller R. 63.

Hvert år holder Roskildenser-Samfundet og Roskilde Katedralskole i fællesskab en fest på skolen for de fem sidste afgangshold.

Bestyrelsen

Nothing is rotten . . .

En af årets studenter skriver om sin skoletid fra den første til den sidste dag.

Det var lidt beklemmende. Solen skinnede ganske vist, og væggene var grønne; man var „kommet op“ på Latinskolen, og nu var det den første skoledag. Lærerinden sad stor og mægtig oppe på katederet. Først senere skulle det vise sig, at hun også var „mægtig flink“.

Det, man husker bedst fra skoletiden, er enkeltstående hændelser. Den første dag står selvfølgelig helt klar, og fra de senere år er det mere bestemte oplevelser og episoder, man husker. Enkelthederne vil først træde sammen efterhånden og danne det berettigede eller uberettigede billede, som alle 25-års studenterjubilærer har.

Den ydre ramme om institutionen Roskilde Katedralskole er den nu mere end hundrede år gamle bygning (fløjene dog lidt yngre). Den er gammel af en skolebygning at være, men elsket og æret af gamle elever, og hvorfor? Enhver, der har oplevet en helt splinterny skole, vil vide det. I sådan en bygning er der altid lyst overalt, på de brede gange, i klasseværelserne med deres glasvægge, til stadighed dagklart. Og kan dagens lys ikke slå til, vil tusind elektriske lamper hjælpe. I en ældre bygning som vores er forholdet et andet. Der er mange mørke gange, steder med

halvlys, og så af og til sollys i et klasseværelse — tit grønt af træernes blade udenfor. Der er masser af andre ting at sige om nye triste contra gamle rare skoler, men det med lyset står tydeligst for mig.

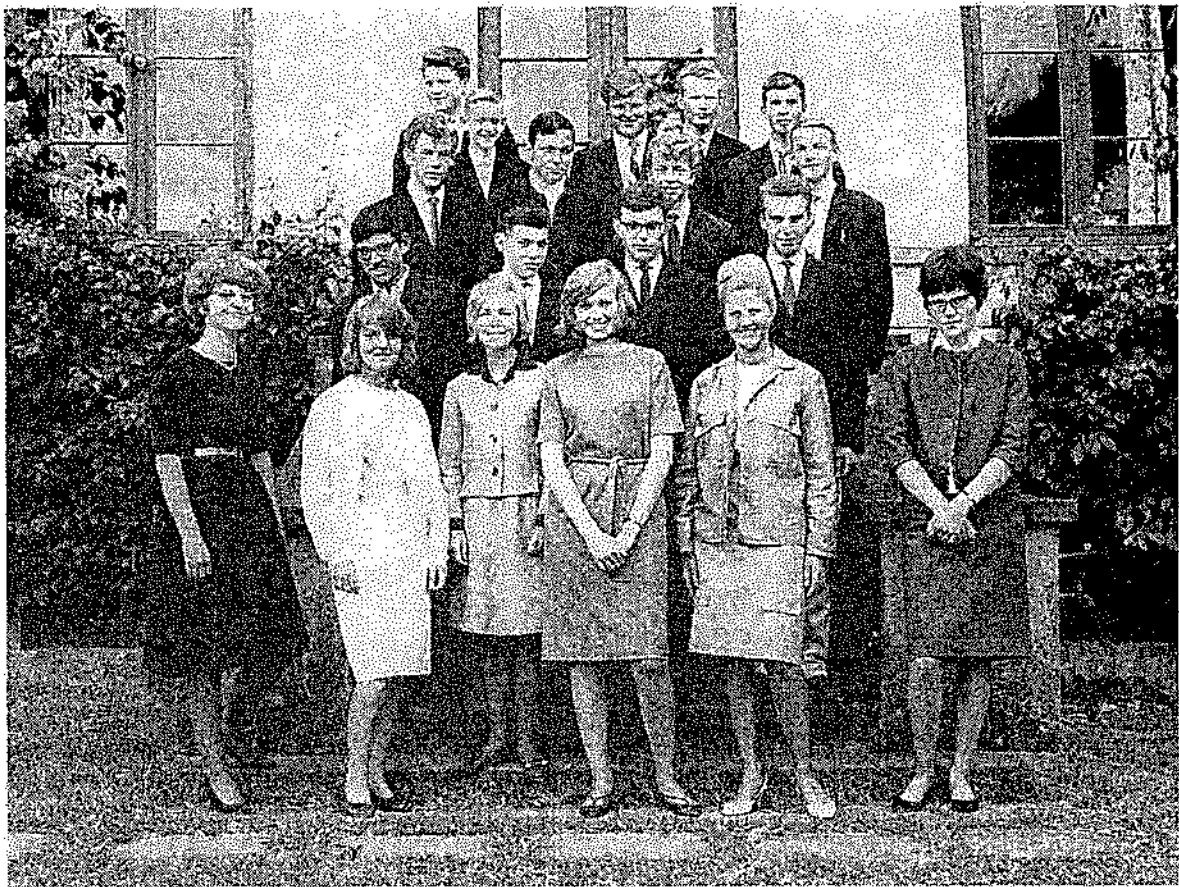
Skolens ånd og traditioner kan vel nærmest karakteriseres gennem forholdet mellem undervisende og underviste — skønt tradition egentlig er et forkert ord i denne forbindelse. Når man kommer ind på Katedralskolen, konstaterer man tilstedeværelsen af den gode tone lærere og elever imellem. Det kan ikke helt nøje forklares, men giver sig udtryk i gensidig hjælpsomhed, velvilje og respekt. Dette syn på tilstanden er personligt. Jeg har kun kendt lærerkollegiet gennem de sidste syv år, men her vil en generalisering alligevel være på sin plads: „nothing is rotten in RKS“.

Her skal lyde en tak fra 1963's dimittender til alle officials ved skolen og ikke mindst til den jubilerende pedel, Døssing.

Den åndelige ballast, vi har fået med os fra skolen, adskiller sig vel ikke væsentligt fra, hvad andre studenter fra andre skoler kan fremvise, men den varierer sikkert ret stærkt individuelt. Derfor ingen almen betragtninger herover. Jeg vil slutte med at sige: disciplintiden ved Roskilde Katedralskole var ypperlige år.

Claus Ovesen.

Realisterne 1963 *(Billederne på modsatte side)*

øverst

A-kl.: Erik Dahl Andersen, Hans Aage Klarskov Andersen, Anna Elisabeth Sevelsted Ebbesen, Kirsten Bøge Gregersen, Birgit Jensen, Vera Viola Jensen, Anni Ingelise Jørgensen, Ann-Britt Kruse, Birgit Larsen, Per Jan Milde, Erik Müller, Drude Svarre Nielsen, Curt Flemming Rud Pedersen, Lone Merethe Pedersen, Sanne Elisabeth Pedersen, Klaus Bondertop Petersen, Niels-Henrik Boel Petersen, Ulla Petersen, Knud Jørgen Vest, Ulla Karin Vibholm.

nederst:

B-kl.: Stig Bornemand Christensen, Ernst Børge Frederiksen, Jørgen Normann Hansen, Ole Ilsoe, Carl Chr. Moltke Irgens, Annemarie Kjøbek, Carsten Klennum, Ole Boje Larsen, Lars Møller Nielsen, Karen Wennemoes Madsen, Margit Libak Nielsen, David Olsen, Henrik Emil Pedersen, Lykke Margrethe Peetz-Schon, Grethe Plauborg, Ellen Vibeke Schultz, Jan Michael Kildegaard Sørensen, Niels Bo Varming, Ulf Østergaard-Nielsen.

To nye bestyrelsesmedlemmer

Ole Andresen

Niels Felding

På sidste generalforsamling skete der det, at vi fik hele to nye bestyrelsesmedlemmer, som skal repræsentere de yngste årgange. Det er cand. polit. *Ole Andresen*, st. 1956, og stud. polyt. *Niels Felding*, st. 1962. Sammen med *Sven Johansen*, st. 1960, har de sidste

årgange nu tre talsmænd i bestyrelsen, og vi håber og regner med, at der kan blive en god kontakt mellem de yngste og de nuværende bestyrelsesmedlemmer til gavn og glæde for alle årgange af foreningens medlemmer.

Dimittendfesten

Fredag den 21. juni mødtes dimittenderne, deres forældre og lærerne til den årlige dimittendfest arrangeret af skolen og Roskildenser-Samfundet.

Der var i år så mange deltagere, at festen måtte flyttes til hotel Roars store sal, som var fyldt til sidste plads.

Da alle havde indtaget deres pladser, kom rektor ind i spidsen for dimittenderne, og festen kunne begynde med spisningen.

Efter at rektor *Tolderlund-Hansen* havde budt velkommen til de 127 studenter og 39 realister, uddelte Roskildenser-Samfundets formand, *Hans Rønn*, Ahlefeldts legat på 100 kr. til student *Arne Bjerg-Nielsen*.

Lektor *Jespersen* talte til studenterne i fornøjelige vendinger, idet han mindedes „de forbandede syv år“ samt fejlene i årets skriftlige eksamensopgaver, som havde medført, at en af prøverne måtte tages om.

Lektor *Byberg* hyldede realisterne. Hans tale findes andetsteds i bladet.

Som repræsentant for forældrene talte fru *Cronø* til de unge. Hun sagde blandt andet: Engang var Roskilde for mig kun en banegård, hvor man skiftede tog, en kirke, hvor man begraver konger, og en latinskole. Lidet anede jeg, at jeg en dag skulle få en personlig tilknytning til byen og have tre børn i skolen. At sende et barn i skole er næsten det samme som at aflevere det til en stor maskine, men jeg opdagede snart, at det blev barnets lykkeligste tid. En dag spyr skolen det første barn fra sig, og man fryder sig over, at det er gået så godt. Processen gentager sig, og jeg står her idag for tredje gang som mor til en dimittend. Jeg føler mig lykkelig over, at hun nu er nået så langt. Men hvor langt? Alle I, der sidder her med studenterhuen på, slutter en meget lykkelig tid. Hvad I end mener, kan I ikke komme uden om, at jeres problemer har været forholdsvis små, og i løbet af længere eller kortere tid vil I se tilbage på skoletiden som nogle meget lykkelige år. I vil se på skolen som den, der delte besværet med jer. Tak til skolen både fra forældrene og børnene.

Isenkræmmer *Marius Petersen*, Ringsted, der selv har gået i skolen, sagde: — Der er en ting, som har gjort mig ondt at høre i aften, og det er, at formanden for Roskildenser-Samfundet sagde, at det kneb med økonomien i foreningen. Det skulle ikke være nødvendigt. De unge forstår måske ikke helt i øjeblikket, hvad Roskildenser-Samfundet er, men det er stedet, hvor man tilbringer mange hyggelige timer sammen med gamle skolekammerater. Jeg vil derfor henstille til alle de forældre, som er her i aften, at de giver deres børn endnu en lille gave i form af et medlemskort. Jeg har selv indmeldt min datter som livsvarigt medlem.

Student *Arne Bjerg-Nielsen* talte for sine kammerater. Taler blev ikke lang, for han havde ikke ret meget stemme tilbage efter gårdsdagens festligheder, men han syntes, at der skulle „lyde en stemme fra de hvide huer“. Hans tale var en tak til skolen og dens lærere.

Næste taler var rektor *Tolderlund-Hansen*, som bl. a. sagde: Svært er det at være ung — sværere er det at være forældre. Svært er det at være forældre — sværere er det at være lærer. Vi synes ikke selv, at vi er en samling originaler, men de forældre, der har fået os serveret ved middagsbordet, er måske af en anden mening. Svært er det at være lærer — sværere er det at være rektor. Det er vigtigt, at skolen giver sine elever en lykkelig tid, men det er også vigtigt, at skolen er forsvarligt administreret.

Senere talte skoleleder *Bjerg-Nielsen* og mindede om, at det ikke alene var eleverne på Roskilde Katedralskole, der festede. Over hele landet blev de unge fejret i disse dage, og det er denne ungdom, som skal bære Danmark frem.

Efter spisningen blev salen ryddet til ballet, der som sædvanlig indledtes med en festlig polonaise anført af rektor med *Marianne Nørgård*, den studine, som havde fået den højeste karakter. Derefter svang både lærere, forældre og elever sig lystigt i dansen til klokken var 1.

Roskildenser-Samfundets regnskab

1. august 1962—31. juli 1963

A. Kasseregnskab

Grundfonden:

Sparekassebeholdning 1. august 1962	kr.	1.000,00
Rente af sparekassebeholdning	„	78,97
	kr.	1.078,97
Overført til Driftsfonden	kr.	78,97
Indkøbt kr. 1.000 præmieobligationer	„	960,00
Overført til Driftsfonden	„	40,00
	kr.	0,00

Driftsfonden:

Sparekasse-, bank-, giro- og kassebeholdning 1. august 1962	kr.	4.031,93
<i>Indtægter i regnskabsåret:</i>		
Medlemskontingenter	kr.	10.982,66
Ahlefeldts legat	„	546,60
Gave fra 60-års jubilær	„	100,00
Renter af bank- og sparekassebøger samt Grundfonden	„	273,57
	kr.	11.902,83
	kr.	15.934,76
<i>Udgifter i regnskabsåret:</i>		
Stiftelsesfesten 3. november 1962	kr.	3.882,00
Festen på skolen 9. marts 1963	„	572,65
Dimittendfesten 21. juni 1963	„	1.431,97
Roars Kilde nr. 44	„	4.356,32
Gymnastikpræmier	„	590,40
Gaver	„	291,81
Roskildenser-Samfundets legat	„	500,00
Administration	„	2.049,22
	kr.	13.674,37
Bank-, giro- og kassebeholdning 31. juli 1963	kr.	2.260,39

Fonden vedr. udgivelse af skolens historie:

Sparekassebeholdning 1. august 1962	kr.	10.506,78
Rente af sparekassebeholdning	„	361,29
Renter af obligationer	„	120,00
Gaver fra medlemmer	„	2.043,00
		<hr/>
Sparekassebeholdning 31. juli 1963	kr.	13.031,07

Valdemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning 1. august 1962	kr.	160,06
Rente af sparekassebeholdning	„	7,71
Renter af obligationer	„	105,00
		<hr/>
	kr.	272,77
Uddelt ved dimittendfesten 21. juni 1963	kr.	100,00
Gebyr	„	5,50
		<hr/>
	kr.	105,50
		<hr/>
Sparekassebeholdning 31. juli 1963	kr.	167,27

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Sparekassebeholdning 1. august 1962	kr.	446,05
Rente af sparekassebeholdning	„	13,53
Renter af obligationer	„	200,00
		<hr/>
	kr.	659,58
Uddelt	„	400,00
		<hr/>
Sparekassebeholdning 31. juli 1963	kr.	259,58

Studie- og uddannelsesfonden:

Sparekassebeholdning 1. august 1962	kr.	9.942,01
Renter af sparekassebeholdning	kr.	306,69
„ „ obligationer	„	655,00
„ „ udlån	„	1.056,44
Gaver fra medlemmer	„	320,00
Afdrag på lån	„	7.162,80
		<hr/>
	kr.	19.442,94
Nye lån	kr.	10.000,00
Administration	„	300,00
		<hr/>
	„	10.300,00
Sparekassebeholdning 31. juli 1963	kr.	9.142,94
<i>A. P. Andersen og hustrus mindefond</i>	kr.	40.713,32
Renter af sparekassebog	„	2.442,78
		<hr/>
	„	43.156,10
<i>Lektor Schoustrøps legat</i>	kr.	2.000,00
Renter af sparekassebog	„	63,00
		<hr/>
	„	2.063,00
		<hr/>
	kr.	54.362,04

B. Formueregnskab

Grundfonden:

Premieobligationer:

5 stk. 1948 blå a 50 kr.	kr.	250,00	
5 „ 1959 grønne a 50 kr.	„	250,00	
50 „ 1962 gule a 10 kr.	„	500,00	kr. 1.000,00

Driftsfonden:

Postkonto nr. 7150	kr.	1.028,13	
Roskilde Landbobank B nr. 29.197	„	857,27	
Roskilde Landbobank D nr. 6853	„	338,98	
Kassebeholdning	„	36,01	„ 2.260,39

Fonden vedr. udgivelse af skolens historie:

Roskilde Sparekasse C nr. 84.747	kr.	13.031,07	
Kr. 3.000 Dansk Statslån S 1987	„	3.000,00	„ 16.031,07

Waldemar Oxholms legat:

Roskilde Sparekasse C nr. 66.980	kr.	167,27	
Kr. 3.000 3½ % Ny jydsk Købstads Crf. 9. serie	„	3.000,00	„ 3.167,27

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Roskilde Sparekasse D nr. 25.874	kr.	259,58	
Kr. 5.000 4 % Østift. Kreditf.	„	5.000,00	„ 5.259,58

Studie- og uddannelsesfonden:

Roskilde Sparekasse C 80.105 og B 970	kr.	9.142,94	
1.000 kr. 4½ % Østift. Kreditf. 13. serie	„	1.000,00	
7.000 kr. 4 % Østift. Kreditf. 16/1	„	7.000,00	
5.000 kr. 4 % Ny jydsk Købstad Crf. 9. serie	„	5.000,00	
2.000 kr. 4 % Statslån S. 1987	„	2.000,00	
1.000 kr. 5 % Østift. Kreditf. 15/2	„	1.000,00	
Udestående lånemidler	„	57.150,01	
Roskilde Sparekasse D 59.572 (A. P. Andersen og hustrus mindefond)	„	43.156,10	
Roskilde Sparekasse D 60.536 (lektor Schoustrups legat)	„	2.063,00	„ 127.512,05

kr. 155.230,36

Roskilde, den 23. september 1963.

HOLGER RØRDAM HANS RØNØ CARINA ANDERSEN-ROSENDAL
MOGENS RØEST-HANSEN SVEND JOHANNSEN B. SVARRE NIELSEN
BIRTHE JUUL GRETE SIECK ERIK CARSTENSEN
SVEN JOHANSEN OLE ANDRESEN NIELS FELDING

Undertegnede har gennemgået regnskaberne for grundfonden og driftsfonden, regnskabet for fonden vedr. udgivelse af skolens historie, Wald. Oxholms legatregnskab og overlæge Sjøbergs boglegatregnskab for året 1962—63 med tilhørende bilag og ikke fundet anledning til nogen bemærkning.

Størrelsen af kontingentrestancer er ikke konstateret.

De anførte obligationer, indlånsmidler og beholdninger til stede.

Fra Roskilde Sparekasse, der administrerer studie- og uddannelsesfonden, foreligger revideret årsregnskab.

Roskilde, den 12. oktober 1963.

ESBEN JOHANNSEN

INGRID WOLL

»KILDEKALK«

Ansøgninger om lån fra Roskildenser-Samfundets studie- og uddannelsesfond stiles til bestyrelsen og sendes til et af legatudvalgets medlemmer: landsretssagfører *Børge Svarre Nielsen*, Dr. Margrethesvej 45, Roskilde, eller lektor *Svend Johannsen*, Allehelgensgade 13, Roskilde. Der kan ydes lån både til studerende og skolens elever. Nærmere oplysninger fås hos legatudvalget.

★

Den 8. maj i år havde næstformanden, *Børge Svarre Nielsen*, en travl formiddag. Først var han på besøg hos formanden, *Hans Rønø*, for at gratulere ham med hans 60-års fødselsdag. Derefter var han på visit hos lektor *Johannsen*, som ligeledes fyldte 60 år samme dag.

★

Den 19. december d. å. fylder foreningens æresformand, *Holger Rørdam*, 70 år.

★

Dr. *Arhning*, som for nogle år siden tog sin afsked fra skolen for at hellige sig andet bind af sin doktordisputats om domkirkenes historie, er fyldt 70 år.

★

Det ser ud, som om Kongehuset holder af at omgive sig med gamle elever fra Roskilde Katedralskole. fhv. forsvarschef, admiral *Quistgaard* er således udgået fra skolen. Det samme er kammerherre *Vest*, som d. 1. juli trak sig tilbage fra posten som hofmarskal, der overtoges af ceremonimester *Eigil Wern*, som ligeledes er student fra skolen. Adjudant hos kongen, *Bent Hernad-Jørgensen* er også gammel elev fra skolen. Mon der er flere?

★

I sidste nummer af Roars Kilde var der desværre en fejlagtig oplysning. Vi blev gjort opmærksom på den i et brev, der lyder således: Vil De venligst korrigere en fejl i nr. 44 af „Roars Kilde“. Under omtalen af translokatio-

nen står der, at undertegnede fik et legat for „en sund sjæl i et sundt legeme“. Jeg har aldrig fået noget sådant, og der er næppe nogen tilregnelig person, som kunne tænkes at give mig et — undtagen måske for sjov. Legatet tilfaldt *Jørn Erik Jeppesen*. Med hilsen, *Ian Kennwortby*.

Vi beklager over for begge de unge herrer:

★

Roskildenser-Samfundets gymnastikpræmier, som blev overrakt af formanden, tilfaldt *Lisbeth Tvedegaard*, 3. g. s. a., *Birgitte Cramer Larsen*, 3. g. m. a., *Lisbeth Iversen*, 3. g. m. b., *Vibeke Munch*, 3. g. m. d., *Ulla Jensen*, 3. g. m. d., *Annelise Petersen*, 3. g. s. c., *Ann-Britt Kruuse*, real a og *Sanne Pedersen*, real b. Desuden modtog *Lone D. Møller*, 3. g. ns., en ekstra præmie som storartet sportskammerat. Blandt drengene uddeltes præmier til *Erik Ahlgren*, 2. g. mc., *Torbén Lundsgaard*, 3. g. mc., og *Jørn Waneck*, 2. g. mb.

★

I november 1913 blev så vidt vides det første ægteskab indgået mellem en pige og en dreng, udgået fra Roskilde Katedralskole. Pigen, der var student, hed *Kitty Nielsen*, og drengen, der ikke var noget, hed *Harald Weber*. De siger, at de ikke har fortrudt det endnu. Deres datter blev student fra skolen i 1938.

★

På sidste års generalforsamling blev der efterlyst et mere fyldigt „Kildekalk“. Redaktionen vil gerne imødekomme dette ønske og bad derfor medlemmerne om selv at indsende stof med ting af interesse for dette afsnit. Der er kun kommet eet bidrag, men der modtages gerne flere. Send det i årets løb, når De kommer i tanker om noget. Det vil blive gemt og taget frem igen, når tiden er inde til at forberede næste nummer af bladet.

Roskildenser-Samfundet er rektor meget taknemlig, fordi vi hvert år for lov til at skrive et stykke i årsskriftet om foreningens arbejde. Fra årsskriftet henter vi iøvrigt følgende oplysninger:

Skolekomedien var i år Bernard Shaws: „Pygmalion“. Den opførtes fire aftener i november og blev spillet af elever fra 2. g. under instruktion af lektor *Bendix*. Ved skoleballet d. 8. februar opførte elever fra 3. g. Jean Tardieus: „Lille konversationssymfoni“, instrueret af *Knud Michelsen*, 3. g.

★

For et par år siden oprettede skolen en privat teatergarderobe, og der er fra skolens forældrereds modtaget et betydeligt antal dragter m. v. Som følge heraf har skolen på det nærmeste været selvforsynende med kostumer ved skolekomedierne. Garderoben er blevet grundigt gennemgået og ordnet af en halv snes piger fra 2. g. Der modtages fortsat gerne bidrag; både særprægede, f. eks. ældre ting og almindelige beklædningsgenstande, har interesse.

★

Skoleforeningen Hroar, som nu tæller 398 medlemmer, har holdt en række møder med foredrag af bl. a. forfatteren *Hans Scherfig* og pastor *Harald Søby*. Musikunderholdningen har bestået at noget så forskelligartet som Københavns Madrigalkor, *Louis Hjulmands* jazz-orkester og *Birkelund-kvartetten*. Desuden har der været en smalfilmsaften og de traditionelle efterårs-, jule- og påskesold.

★

I 1. g. optoges 164 elever, hvoraf 124 fra andre skoler; det var lidt mindre end i 1961,

men dog så mange, at det var nødvendigt at oprette samme antal klasser: fire matematiske og tre sproglige (deraf én halvt ny- og halvt klassisk-sproglig). Den klassiske afdeling, som påbegyndtes i 1961, samlede på ny 12 elever. Også i 1963 vil der mærkes en svagt aftagende tilgang, formentlig fordi gymnasiet i Køge nu tager to årgange fra sit område. Men nedgangen er ikke større, end at skolen til sommer på ny må oprette syv parallelklasser i 1. g.

★

Gennem American Field Service havde en af skolens elever, *Jens Anton Filtenborg*, lejlighed til at tilbringe et helt skoleår i U. S. A.

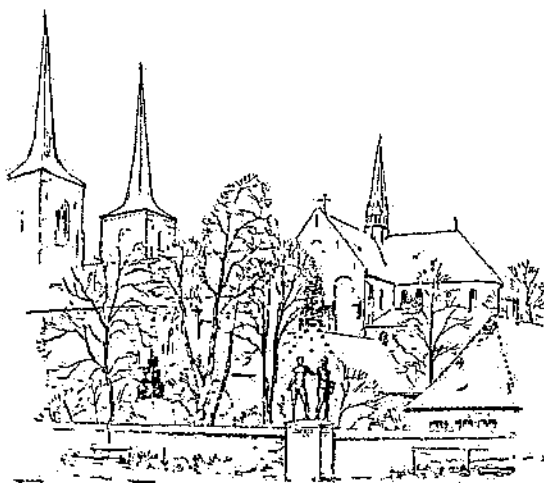
I påsken besøgte de tre sproglige 2. g.-klasser Vestberlin under ledelse af lektor, frk. *Torm*, lektor *Rosenhoff* og adjunkt *Arne Petersen*. I Berlin var eleverne indkvarteret hos tyske kammerater, som senere kom på gæstebesøg i Roskilde. I sommerferien var adjunkt *Kildemoes* med elever fra 3. g. 14 dage i Østrig.

★

Til orientering for fremtidige jubilare gør vi opmærksom på, at stiftelses- og jubilæumfesten altid holdes den første lørdag i november måned.

★

Enkelte livsvarige medlemmer har påtalt, at deres nummer af Roars Kilde er bilagt indbetalingskort. Selvfølgelig kender Roskildenser-samfundet sine livsvarige medlemmer, men al adressering sker maskinelt, og det er uoverkommeligt at fjerne hele 40 indbetalingskort, for så mange livsvarige medlemmer har foreningen.

INDHOLD

Skolens historie	1
Kleines Fenster zwei.....	3
Den nye gymnasieordning	4
Den nye karakterskala	7
Vigtige oplysninger for medlemmer og jubilarer	8
Roskildenser-Samfundets bestyrelsesmedlemmer	9
Klods Hans og hans brødre	10
Roskilde Katedralskoles fane	11
Årets jubilarer	12
Festen for de unge	16
Generalforsamlingen	17
Stiftelses- og jubilarfesten	20
Et historisk hjørne	22
Døssings 25 års jubilæum.....	24
Translokationen	25
Nothing is rotten	31
To nye bestyrelsesmedlemmer	33
Dimittendfesten	34
Roskildenser-Samfundets regnskab	35
Kjildekalk	38

ROARS KILDE

Udgivet af Roskildenser-Samfundet
Redaktør: Karen Andersen-Rosendal
Vesterbrogade 71, København V.
Christian Stigaards Bogtrykkeri, Roskilde.

